

ბრაზილია მსოფლიოს ჩემპიონია

დამარცხებული პირველი კომენტარები

გერმანია შრიოდერი (გერმანიის კანცლერი): "არ ვარ იმედგაცრუებული. დღეს ფანტასტიკურმა გუნდმა დიდი ფეხბურთი აჩვენა. თუმცა, გული მაინც დაწყდა. მსოფლიო ჩემპიონობა ხომ ასე ახლოს იყო."

იოჰანეს რაუ (გერმანიის პრეზიდენტი): "მე ვამაყობ გერმანული ფეხბურთით. ფინალში გასვლა ნაკრებისთვის საოცარი მიღწევა იყო. ფეხბურთელებს შეუძლიათ, შინ თავანულები დაბრუნდნენ."

ოტო შილი (გერმანიის შინაგან საქმეთა და სპორტის მინისტრი): "მოდანზე არავინ იმალეზოდა და მე არ დამრჩა შთაბეჭდილება, თითქოს გოლიათი ჯუჯას ეთამაშებოდა".

ეიდი სიმონისი (შლეზვიგ-გოლშტეინის ფედერალური მინის პრემიერ-მინისტრი, რომელიც გერმანიაში თავისი ქედების კოლექციით არის ცნობილი: "ორივე გუნდის წინაშე ვიხდი ჩემს ყველაზე ლამაზ ქედს".

სამაგრლო ზონდო ჰიქიას წინააღმდეგ

„ტაჰალი“ და „თი-ბი-სი“ ჯგუფი და-ქმანი არიან

„დიდი დავკასია - 2“ კარგაა

ფიონა ჰილი: „რუსეთს საქართველოსთან ახსტრაქტული ურთიერთობა აქვს“

„დიდი რკიანის“ შეხვედრა - მსოფლიო პრესის გამოხმაურება

საფარმურად ნიჟოვზა მიხილ სააპაშვილს იდაა მოჰვარა

უიგლდონის კომპარტი რეკორდი

თბილისარი კაფეების სიანლე

აზინდი

თბილისი 27

ქუთაისი 27

ბათუმი 25

სოხუმი 26

ფოთი 26

თელავი 26

ზუგდიდი 27

ბორი 24

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.1900
ევრო	2.1709
გირვანქა სტერლინგი	3.3468
რუბლი	0.0695

მოქალაქეთა ნახშირი მოქალაქეთა კავშირად გადვივებას ცდილობს

„დაპირისპირებიდან თანამშრომლობისკენ“ - პარტიის მთავარი ლოზუნგი

ია ანთაქი რადიო „თავისუფლება“ საჰოვალურად „24 საათისთვის“.

როდესაც ედუარდ შევარდნაძე მოქალაქეთა კავშირის თავმჯდომარის პოსტიდან გადადგა და საპარლამენტო უმრავლესობაც დაიშალა, ენაშტეერობით განთქმულმა პარლამენტარმა გერმანე ფაცაციაშ პროცესი ასე შეაფასა: „მოქალაქეთა კავშირი მოქალაქეთა ნახშირად იქცა“. ეს ფრაზა მაშინ გამახსენდა, რო-

დესაც, დაჟინებული ფიქრის შემდეგ, ჩემთვის მივაგენი ჯერ შეკითხვას, შემდეგ კი პასუხს შეკითხვაზე: რისთვის დასჭირდა პრეზიდენტს დანახშირებული მოქალაქეთა კავშირის ხელახლა გაღვივება?

■ ■ ■ 1995 წლიდან ქვეყანა იმართება იმ საკონსტიტუციო მოდელით, რომელიც, ფორმალურად, ხელისუფლებათა გამიჯვნისა და განონასწორების პრინციპს ეყრდნობა: პარლამენტი შეიმუშავებს პოლიტიკას, რო-

მელსაც ასახავს კანონებში; მთავრობა ახორციელებს ამ პოლიტიკას, ანუ ქვეყანას მართავს პარლამენტის მიერ შემუშავებული კანონების მიხედვით; პარლამენტი კი აკონტროლებს მთავრობის საქმიანობას.

ნებისმიერმა ზრდასრულმა ადამიანმა, რომელიც საქართველოში ცხოვრობს, იცის, რომ ეს მწყობრი სქემა ჩვენს რეალობაში არ ხორციელდება. რატომ?

გაგრძელება A8 გვარდუა

ფუტუროლოგების კონგრესი

გიგი თევზაძე

სტანისლავ ლემის ცნობილი წიგნის - „ფუტუროლოგების კონგრესის“ შინაარსი ორიოდე სიტყვით ასე შეიძლება გადმოვცეთ: ფუტუროლოგების კონგრესის წევრები იმდენად გაერთობიან საკუთარ გამოთვლებში და იმდენად ვერ ერკვევიან, რა ხდება გარეთ (გარეთ კი ამ დროს რევოლუცია მიმდინარეობს), რომ წარმოსახულ და რეალურ სამყაროს შორის განსხვავებას ვეღარ პოულობენ.

ალბათ, მკითხველს ჰგონია, რომ სტანისლავ ლემის ცნობილი წიგნის სათაური, შაბათს გამართულ მოქა-

ლაქეთა კავშირის ყრილობას ერგება და შეესაბამება. მაგრამ, თავიდანვე უნდა გითხრათ, რომ შაბათის ყრილობა მხოლოდ იმ ფუტუროლოგიური შემთხვევების კულმინაციაა, რომელიც ამ ბოლო დროს ჩვენს გარემოში ხდება, ამიტომ, სულაც არ ვაპირებ მას შევეხო.

მანამდე კი, ფუტუროლოგების შესახებ ორიოდე სიტყვა მინდა ვთქვა, ავხსნა, რატომ მგონია, რომ ჩვენი დღევანდლობის ერთ-ერთი მხარე ამ სიტყვებით უნდა აღინელოს:

ფუტუროლოგი აცხადებს, რომ ის მაღლა დგას მათზე, ვინც დღევანდლობაზე და ხვალინდლობაზე

ზრუნავს. ფუტუროლოგი ფიქრობს და მუშაობს მომავლისათვის. საქართველოს სამთავრობო პოლიტიკაში აშკარა ასეთი განწყობის შემოსვლა, ანუ ფუტუროლოგიისათვის აუცილებელი პირველი ნიშანი: ამაზე მიუთითა სახელნიფო მინისტრის სიტყვებმა თვითმმართველობის ბოლო არჩევნების შესახებ: რომ მთავრობა პირველად არ ჩარეულა არჩევნებში და რომ პარტიებს პირველად მიეცათ შესაძლებლობა, ერთმანეთს მთავრობის დაუხმარებლად შესჭიდებოდნენ.

გაგრძელება A8 გვარდუა

„ტაჰალი“ და „თი-ბი-სი“ ჯგუფი და-ქმანი არიან

ვისი ინტერესები დევს „თბილგაზის“ პრივატიზებაში

ბაია ურუშაძე

ისრაელის კომპანია „ტაჰალი“ ერთადერთი აღმოჩნდა, რომელმაც „თბილგაზის“ ყიდვის სურვილი გამოთქვა. ქართული მხარე ამ ნაბიჯს საკმაოდ გაბედულ გადაწყვეტილებად მიიჩნევს და აპირებს მაქსიმალურ დათმობაზე წაიდეღს, რათა ძლივს „ნაპოვნი“ ინვესტორი ხელშეკრულების გაფორმებამდე არ დააფრთხოს. ამავე დროს, განცხადებით გამოდის ქონების მართვის მინისტრის მოადგილე გენო მაღაზონია და მიიჩნევს, რომ კაბალური „ტაჰალიდან“ გასაფორმებელი ის ხელშეკრულება, რომელიც ქო-

ნების მართვისა და სათბო-ენერგეტიკის სამინისტროებს პოტენციურმა ინვესტორმა წარუდგინა.

„ახლა ჩვენ ვსჯელობთ ხელშეკრულების სრულყოფის შესახებ, განვიხილავთ რიგ იურიდიულ საკითხებს. „ტაჰალი“ აუცილებლად აიღებს ვალდებულებას, რომ რუსეთიდან უწყვეტი მონოდების შემთხვევაში, თავის მხრივაც, შეუფერხებლად მოამარაგოს ქალაქი გაზით. მე ოპტიმისტი ვარ და იმედი მაქვს, რომ ეს ვალდებულება „ტაჰალს“ არ დააფრთხობს“, - აცხადებს ქონების მართვის მინისტრის მოადგილე.

გაგრძელება A3 გვარდუა

საქართველოს პოლიტიკური ორიენტაცია - რუსული და ამერიკული ხედვა

საქართველოში კვლავაც აქტუალურად დგას ქვეყნის პოლიტიკური ორიენტაციის საკითხი. ისევ დაპირისპირებულნი არიან პრორუსული და პროდასავლური მიმართულებების პოლიტიკური დაჯგუფებები. სამწუხაროდ, ამ თემაზე დისკუსიებში, ხშირად პრობლემა ძალზე ვიწრო ჩარჩოში თავსდება და ნაკლებად ექცევა ყურადღება მსოფლიოში არსებულ საერთო პოლიტიკურ კონიუნქტურას, გარემოცვას. ერთგვარად, ამ სარვეზის შევსების მცდელობაა, დღევანდელ ნომერში შემოთავაზებული ორი ინ-

ტერვიუ. ჩვენი კორესპონდენტები ესაუბრებიან თავის ქვეყნებში უდიდესი ავტორიტეტის მქონე პოლიტოლოგებს, კავკასიის საკითხების ექსპერტებს, რუს ვიარესლავ ნიკონოვს და ამერიკელ ფიონა ჰილს. ხვალინდელ ნომერში კი, შემოგთავაზებთ ინტერვიუს რობერტ ჰანტერთან – აშშ-ს ყოფილ ელჩთან ნატოში, ახალი ნატოს ერთ-ერთ არქიტექტორთან და ავტორთან პროგრამისა „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“.

იხილეთ A4 გვარდუა

■ ■ ■
თბილისი - უკვე მილიონზე მეტმა ადამიანმა მოინწრა ხელი მიმართავს გაეროს, ეუთოს, ევროსაბჭოს და საქართველოს პრეზიდენტისადმი საქართველოს იურისდიქციაში აფხაზეთის დასაბრუნებლად გადაუდებელი ქმედითი ზომების გატარების მოთხოვნით.

ამის შესახებ პრაიმ-ნიუსს აცნობა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ლეგიტიმური უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარემ თამაზ ნადარეიშვილმა.

აქცია მაისის შუა რიცხვებში დაიწყო და ივლისის ბოლის დაგეგმილ გაეროს უშიშროების საბჭოს სხდომამდე გაგრძელდება.

მიმართვის ავტორები ითხოვენ სამშვიდობო ოპერაციის ფორმატის შეცვლას მშვიდობის იძლეობის მიმართულებით, კონფლიქტის ზონიდან რუსეთის სამშვიდობო ძალების გაყვანას, აფხაზეთში ქართული მოსახლეობის ეთნოწმენდისა და გენოციდის აღიარებას.

თამაზ ნადარეიშვილმა თქვა, რომ თუ 31 ივლისს გაეროს უშიშროების საბჭო აფხაზეთთან დაკავშირებით მორიგ, 28-ე გაურკვეველ რეზოლუციას მიიღებს, ამან შეიძლება აფხაზეთის მთელ ტერიტორიაზე პარტიზანული მოძრაობის გაძლიერება გამოიწვიოს. (პრაიმ-ნიუსი)

■ ■ ■
თბილისი - ამერიკის შეერთებული შტატების ყოფილი სახელმწიფო მინისტრი მაღლენ ოლბრაიტი საქართველოში ვიზიტს გეგმავს.

ამის შესახებ პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძესთან შეხვედრაზე ამერიკის ეროვნული დემოკრატიული ინსტიტუტის დირექტორმა ქენ უოლკამ განაცხადა. (პრაიმ-ნიუსი)

■ ■ ■
თბილისი - ლეიბორისტული (შრომის) პარტიის თავმჯდომარე შალვა ნათელაშვილი მოქალაქეთა კავშირის რეაბილიტაციას XXI საუკუნის ანგვლიტს უწოდებს და აცხადებს, რომ მოქალაქეთა კავშირი არის დამარწული პოლიტიკური ძალა, რომელსაც ყრლილობები და კონგრესები ვეღარ უშვებობს.

ნათელაშვილის თქმით, შესაძლოა, ლეიბორისტებმა მოქალაქეთა კავშირის აკრძალვის მოთხოვნით სასამართლოს სარჩელი მიმართონ, რადგან "ნორმალურ ქვეყნებში მსგავსი პარტიები სასამართლო წესით იკრძალება.

„დღეს უამრავი პრობლემაა და ამ პარტიანზე ჟაღალდის ხარჯვა არ ღირს, რადგან მოქალაქეთა კავშირს არც პროგრამა, არც იდეა და არც ელექტორატი არ გააჩნია“, — განაცხადა „მედია-ნიუსისა“ საუბრისას ნათელაშვილმა და დასძინა, რომ ყოფილი მმართველი პარტია 29 ივნისს ყრილობაზე გაკეთებული განცხადებებით, „მეორე ავარიულ წრეზე წავიდა, რაც მას იმაზე უარეს მდგომარეობაში ჩააგდებს, ვიდრე დღეს არის.“ (მედია-ნიუსი)

■ ■ ■
პეკინი - ხვალ, პეკინში საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტსა და ჩინეთის სახაზღო რესპუბლიკის საზოგადოებრივი უსაფრთხოების სამინისტროს შორის სასაზღვრო საკითხებში თანამშრომლობის შესახებ ხელი მოეწერება ჩარჩო ხელშეკრულებას.

ჩარჩო-ხელშეკრულება ითვალისწინებს მხარეთა შორის ინფორმაციების გაცვლას, თანამშრომლობას საერთაშორისო ტერორიზმის, ცეცხლსასროლი იარაღის კონტრაბანდის, ნარკოზონებისა და უკანონო მიგრაციის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში.

ან ევროსაბჭო აჭარბავს, ან საბართველო და მოქრახდითი ბალორუსიაც გაუსდრო

თამარ ხორბალაძე

შაბათს, გვიან ღამით, საქართველოში დაბრუნდა ქართველ პარლამენტართა დელეგაცია, რომლის ვიზიტმაც ევროსაბჭოს საპარლამენტოაშორისო ასამბლეაზე, საქართველოს ხელისუფლებაში უკვე საკმაოდ სერიოზული ვნებათაღელვა გამოიწვია.

პირველი ინფორმაცია, რომელიც საზოგადოებისთვის საგაზაფხულო სესიის მუშაობის შესახებ გახდა ცნობილი, საქართველოში ჩატარებულ არჩევნებთან დაკავშირებით, ევროსაბჭოს წარმომადგენელთა მიერ გაკეთებული მკაცრი განცხადებები გახლდათ. სესიაზე განიხილეს კავკასიაში ლტოლვილთა მდგომარეობის საკითხიც, რის შესახებ პარასკევს უკვე ვნერდით. გუშინ "24 საათმა" სესიის შედეგების შესახებ კომენტარი სთხოვა დელეგაციის წევრს, ელენე თევდორაძეს. მისი ინფორმაციით, საბოლოო რეზოლუციაში არ შესულა თურქეთის დელეგაციის მიერ ლობირებადი მოთხოვნა თურქ-მესხთა, ანუ, როგორც დოკუმენტებშია დაფიქსირებული – "დემოკრტიულ მესხთა" საქართველოში დასაბრუნებლად საპარლამენტო განხილვების დაწყების თაობაზე. სამაგიეროდ, საქართველოს ეთხოვა, ჩვენთვის უსაფრთხოების დაცვის გაზრანტების შექმნამდე, ჩვენს ლტოლვილთა შვერდომება. საინტერესოა, რომ რუსეთის დელეგაციას უსაფრთხოების საჭირო ზომების შექმნის შესახებ კომენტარი საერთოდ არ გაუცემიათ.

მხარეები განიხილევან, ასევე, საქართველოს სასაზღვრო სამსახურისთვის მატერიალურ-ტექნიკურ და კადრების მომზადების სფეროში დახმარების საკითხებს. შარშან ქართულმა მხარემ ჩინეთიდან 200 ათასი აშშ დოლარის ღირებულების დახმარება მიიღო. (მედია-ნიუსი)

■ ■ ■
პარიზი - სატელეკომუნიკაციო აღჭურვილობის მწარმოებელი "ალკატელ" 2002 წელს 10 ათასი სამუშაო ადგილის შემცირებას გეგმავს. ეს ღონისძიებები რესტრუქტურიზაციის ხანგრძლივ გეგმის ფარგლებში უნდა ჩატარდეს.

რამდენიმე ხნის წინ "ალკატელმა" 30 ათასი თანამშრომლის სევესტრის შესახებ განაცხადა. კომპანიის ფინანსური დირექტორის ფან-პასკალ ბუფრეს განმარტებით, 2003 წლისთვის "ალკატელის" თანამშრომელთა შტატი 70 ათასით შემოიფარგლება. არადა, 2000 წლის პირველი ნახევრის მონაცემებით, კომპანიაში 110 ათასი ადამიანი მუშაობდა.

"ალკატელს" ბოლო განცხადების შემდეგ კომპანიის ხელმძღვანელობის მიმართ ნდობა ნულამდე დეცა – ის ხომ ირწმუნებოდა, რომ ბაზრის პრობლემებს წარმატებულად გადალახავდა. Worldcom-ის სკანდალისა და "ალკატელის" პრობლემების შემდეგ პარიზის საფონდო ბირჟაზე ფინანსური მაჩვენებლების ინდექსი 1.73 პროცენტით დეცა.

■ ■ ■
გარდაბანი - გარდაბნის რაიონში ცოფით დააგადების ერთი შემთხვევა დაფიქსირდა. დააგადების დიაგნოზი დაუდგინდა მოხუც მამაკაცს, რომელიც რამდენიმე დღის წინათ გარდაიცვალა. ის მარტო ცხოვრობდა და მანანხალა ძაღლებს უვლიდა. რამდენიმე კვირის წინათ მის ეზოში მკვდარი ძაღლი იპოვნეს. თავად პაციენტი უარყოფდა, რომ ძაღლმა უკბინა. სპეციალისტთა აზრით, ცოფი, შესაძლოა, ძაღლის ნერწყვით გადავიდა.

საქართველოში მაღარიის სეზონიც იწყება. დღეისთვის დაფიქსირებულია მაღარიის 150-მდე რეციდევული შემთხვევა. ექსპერტთა პროგნოზით, წლის ბოლომდე ეს რიცხვი, ახალი შემთხვევების ჩათვლით, სავარაუდოდ, 800-მდე გაიზრდება. (მედია-ნიუსი)

■ ■ ■
აქცია - დღეს, 12 საათიდან, მაღალი ძაბვის დასვლელობის საქსელი საწარმო "იობრის", თერჯოლის საქსელი რაიონის და "პატარა ზესტაფონის" თანამშრომლებში უვადო აქციის დაწყებას ამირტენ და 12 ელექტროგადამცემი ხაზის გამორთვით იმუქრებიან. ენერგეტიკოსები, რომლებმაც გამაფრთხილებელი გამოირთვები სამი დღის წინათ განახორციელეს, კუთვნილ ხელფასებს ითხოვენ. "იობრამი" - 17 თვის, თერჯოლაში - 27 თვის და ჭიათურაში - 24 თვის სახელფასო დავალიანებები დაგროვდა.

აქცია პროფკავშირ "სოლიდარობის" მხარდაჭერით მიმდინარეობს. გამაფრთხილებული აქციის დროს, 28 ივნისს, გაფიცულებმა

110-კილოვატსაათიანი ელექტროგადამცემი ხაზი "ფერი I" და "ფერი II" ორი საათით გამოირთვის. გამართული იყო, ასევე, კობრა-II, კობრა-III და კობრა-IV. გაფიცულებმა ხელფასების დაბრუნების შესახებ წერილობითი მოთხოვნა ქვესადგურების ადმინისტრაციებსა და ენერგეტიკის სამინისტროს სამი დღის წინათ გადასცეს. თუ არ დაკმაყოფილება მოთხოვნები, ენერგეტიკოსები 4 ივლისის 12 საათიდან 500-კილოვოლტისაი გადამცემი ხაზის "ქართლო-2"-ის გამართვასაც აპირებენ, რის გამოც თბილისში მეტროპოლიტენი, სულ ცოტა, ორი საათით გაჩერდება. (პრაიმ-ნიუსი)

ან ევროსაბჭო აჭარბავს, ან საბართველო და მოქრახდითი ბალორუსიაც გაუსდრო

თამარ ხორბალაძე

შაბათს, გვიან ღამით, საქართველოში დაბრუნდა ქართველ პარლამენტართა დელეგაცია, რომლის ვიზიტმაც ევროსაბჭოს საპარლამენტოაშორისო ასამბლეაზე, საქართველოს ხელისუფლებაში უკვე საკმაოდ სერიოზული ვნებათაღელვა გამოიწვია.

პირველი ინფორმაცია, რომელიც საზოგადოებისთვის საგაზაფხულო სესიის მუშაობის შესახებ გახდა ცნობილი, საქართველოში ჩატარებულ არჩევნებთან დაკავშირებით, ევროსაბჭოს წარმომადგენელთა მიერ გაკეთებული მკაცრი განცხადებები გახლდათ. სესიაზე განიხილეს კავკასიაში ლტოლვილთა მდგომარეობის საკითხიც, რის შესახებ პარასკევს უკვე ვნერდით. გუშინ "24 საათმა" სესიის შედეგების შესახებ კომენტარი სთხოვა დელეგაციის წევრს, ელენე თევდორაძეს. მისი ინფორმაციით, საბოლოო რეზოლუციაში არ შესულა თურქეთის დელეგაციის მიერ ლობირებადი მოთხოვნა თურქ-მესხთა, ანუ, როგორც დოკუმენტებშია დაფიქსირებული – "დემოკრტიულ მესხთა" საქართველოში დასაბრუნებლად საპარლამენტო განხილვების დაწყების თაობაზე. სამაგიეროდ, საქართველოს ეთხოვა, ჩვენთვის უსაფრთხოების დაცვის გაზრანტების შექმნამდე, ჩვენს ლტოლვილთა შვერდომება. საინტერესოა, რომ რუსეთის დელეგაციას უსაფრთხოების საჭირო ზომების შექმნის შესახებ კომენტარი საერთოდ არ გაუცემიათ.

პირველი ინფორმაცია, რომელიც საზოგადოებისთვის საგაზაფხულო სესიის მუშაობის შესახებ გახდა ცნობილი, საქართველოში ჩატარებულ არჩევნებთან დაკავშირებით, ევროსაბჭოს წარმომადგენელთა მიერ გაკეთებული მკაცრი განცხადებები გახლდათ. სესიაზე განიხილეს კავკასიაში ლტოლვილთა მდგომარეობის საკითხიც, რის შესახებ პარასკევს უკვე ვნერდით. გუშინ "24 საათმა" სესიის შედეგების შესახებ კომენტარი სთხოვა დელეგაციის წევრს, ელენე თევდორაძეს. მისი ინფორმაციით, საბოლოო რეზოლუციაში არ შესულა თურქეთის დელეგაციის მიერ ლობირებადი მოთხოვნა თურქ-მესხთა, ანუ, როგორც დოკუმენტებშია დაფიქსირებული – "დემოკრტიულ მესხთა" საქართველოში დასაბრუნებლად საპარლამენტო განხილვების დაწყების თაობაზე. სამაგიეროდ, საქართველოს ეთხოვა, ჩვენთვის უსაფრთხოების დაცვის გაზრანტების შექმნამდე, ჩვენს ლტოლვილთა შვერდომება. საინტერესოა, რომ რუსეთის დელეგაციას უსაფრთხოების საჭირო ზომების შექმნის შესახებ კომენტარი საერთოდ არ გაუცემიათ.

არამა ახვლიანი: „მოქალაქეთა კავშირისადმი,, ნდობა ჰქარ პარტიის წევრთა შორის უნდა აღდგას

გიორგი ასანიშვილი

“მოქალაქეთა კავშირის” რიგგარეშე V ყრილობაზე მხოლოდ რამდენიმე საორგანიზაციო საკითხი გადაწყდა: პარტიის თავმჯდომარედ აირჩიეს სახელმწიფო მინისტრი ავთანდილ ჯორბენაძე, ხოლო საპატიო თავმჯდომარედ - პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე. ცნობილია, აგრეთვე, დარბაზისა და მთავარი საბჭოს წევრთა ვინაობაც. როგორ გადაინაწილება მათ შორის ფუნქციები და როგორი მოახერხებენ ისინი "წარსულის მავნე გადმონათქვამთან ბრძოლას", ეს უკვე მომავლის საქმეა. "მოქაეაშირის" ძნელებლობის პერიოდზე და ხვალენდელი დღის პერსპექტივებზე საუბრობს ყიილობის დელეგატები, პარლამენტარი არმაზ ახვლიდანი.

- რამ მიიყვანა "მოქალაქეთა კავშირი" კრიზისულ მდგომარეობამდე?

- ამის ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი ის იყო, რომ "მოქალაქეთა კავშირის" მმართველი ბირთვი მოსწყდა არა მარტო პარტიას, არამედ მთლიანად საზოგადოებას. როდესაც ასეთი რამ ხდება, ამას იმედგაცრუება მოსდევს, რადგან პარტიული მექანიზმი ვეღარ ფუნქციონირებს.

- რაში გამოიხატა "საზოგადოებისგან პარტიის მმართველი ბირთვის მონყევტა"?

- ხელისუფლებისთვის ბრძოლა ჩვეულებრივი, ნორმალური მოვლევაა, მაგრამ საიფთაოთა, როდესაც ემბოლას ქვეყნის ინტერესები არ ბრძება. "მოქალაქეთა კავშირის" ხელმძღვანელი ბირთვის წინაშეა მოინდობა, რომ პარტიის მართვა გახსოვრციელებულიყო მხოლოდ რამდენიმე პიროვნების ნება-სურვილის საფუძველზე. გარდა ამისა, ამ ჯგუფდის მიერ დასახლები მიზნები მონყევტილი იყო რეალობას და მათი რეალიზაციის ბრეკეტები, პრაქტიკულად, არ არსებობდა. ამას ისიც დაერთო, რომ პარტიის წევრთა აბსოლუტურ უმრავლესობასთან შეუთანხმებლად, მიიღეს იქნა გადაწყვეტილება "სმკ"-ს ოპოზიციურ რესლგებზე გადაყვანის შესახებ. რა თქმა უნდა, ამ თემაზე მსჯელობა შეიძლებოდა და, თუ პარტიის შიგნით არსებულ სხვადასხვა ჯგუფებს შორის დისკუსია გაიმართებოდა, შესაძლოა, შესაბამისი გადაწყვე-

ლევან ხაჩატრიანის ფოტო

ტილება კიდევ ყოფილიყო მიღებული. მაგრამ დისკუსია არ შედგა. ზეერთ ნახსენებში, აგრეთვე, რიგი სხვა ობიექტური მიზეზების გამო, "მოქალაქეთა კავშირი" ჩიხში შევიდა.

- ცოტა უცნაურად ზომ არ გჩვენებათ ის ფაქტი, რომ პარტიაში კრიზისული მდგომარეობის შექმნა მთლიანად დაბრალდა ზურაბ ჟვანიას და მის გუნდს, მაშინ, როდესაც "მოქალაქეთა კავშირის" თავმჯდომარე, მისი ფაქტობრივი და ფორმალური ლიდერი, წლების განმავლობაში პრეზიდენტი შევარდნაძე იყო?

- არ ვიქნებით მართლანი, თუ ყოველივე იმას, რაც "მოქალაქეთა კავშირში" მოხდა, მხოლოდ ერთ ან ორ ადამიანს დავაბრალებთ. ყველამ პასუხისმგებლობა იმ დროით უნდა გა-

მიხილეთ ნაენიშვილი: „ჭორბანაძე სერიოზული, ნიჭიარი ადამიანია, მე აღრე მას ასე ქარბად არ ვიცნობდი“

თამარ ხორბალაძე

შაბათის პარტიულ ყრილობაზე "მოქალაქეთა კავშირის" ისევ საპატიო თავმჯდომარემ, ედუარდ შევარდნაძემ პარტიას მომავალ საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნებშიც გამარჯვება უწინასწარ მეტყველა. შაბათსვე გაკეთდა საპრეზიდენტო მინიშვნება იმასთან დაკავშირებით, რომ მის მემკვიდრედ 2005 წელს, შესაძლოა, ავთანდილ ჯორბენაძე დასახელდეს. ამ განწყობას კიდევ უფრო გაუმყარა საფუძველი ყრილობის ორგანიზატორთა აშკარად ღრმავზროვანმა ჩანაფიქრმა, რომლის წყალობითაც, ყრილობაზე საქართველოს პირველი ავთანდილ ჯორბენაძის ტრიუმფაზე ასვლისას დასცეს. ასეთმა, ძალზე აშკარა და, უცერემონიო დეტალებმა, ასევე დაზღეს ეჭვი იმის თაობაზე, რომ აქციენტის ჯორბენაძეზე გადატანით, ოპონენტთა ყურადღების მასზე კონცენტრირება, ანუ ავთანდილ ჯორბენაძის "გარდამავალ ფიგურად" ჩამოყალიბება მიზანმიმართულად ხდება. ამ საკითხზე და "მოქალაქეთა კავშირის" სამომავლო პერსპექტივებზე კომენტარი "24 საათმა" "მოქალაქეთა" საზოგადოებრივი დარბაზის წევრს, პარლამენტარ მიხეილ ნაწივიშვილს სთხოვა.

- ბატონო მიხეილ, თქვენი აზრით, "მოქალაქეთა კავშირი" გაამართლებს იმ იმედებს, რომლებიც მისმა ლიდერებმა პარტიულ ყრილობაზე გააცხადეს?

- მე დარბაზის მუშაობაში მონა-

ლევან ხაჩატრიანის ფოტო

წილეობას საერთოდ არ მივიღებდი, პერსპექტივას რომ ვერ ვხედავდე. ყველფერი დაკავშირებულია იმასთან, თუ პარტიის ხელმძღვანელობა

როგორ გაერკვევა სიტუაციაში.

- ანუ, ამ მომავალს ავთანდილ ჯორბენაძის პერსონასთან აკავშირებთ?

- ჯორბენაძე, უნდა ვთქვა, რომ სერიოზული, ნიჭიერი ადამიანია, მე აღდრე მას ასე კარგად არ ვიცნობდი. ჩანს, ამ პარტიაში ძალთა გადალაგება მოხდება და ამ პარტიას შეუძლია, არსებულ სიტუაციაში დაიკავოს ის ადგილი, რომელიც მას ეკუთვნის. მე არ მაქვს საუბარი პარტიის დამსახურებებზე, არამედ იმაზე, რა როლიც მან 2005 წელს უნდა ითამაშოს.

- თქვენ ხედვით პარტიაში კადრებს, ვისზე შეიძლება გაკეთდეს აქცენტი?

- ვხედავ. წინდანიან ამაზე საუბარი ცოტა მიჭირს, მაგრამ თუ სხვა პარტიებსაც დააკვირდებით, აღმოაჩენთ, რომ დამიანები, რომლებიც, ერთი შეხედვით, აშკარად არ არიან წარმოსადგენი, პოლიტიკურ ფიგურებად ჩამოყალიბდნენ. საქართველოში კადრების შექმნის ტექნოლოგიები საკმაოდ კარგად არის განვითარებული...

- შევარდნაძემ გუშინ განაცხადა, რომ, შესაძლოა, საკუთარი მემკვიდრედ ჯორბენაძე დაასახელოს.

- შესაძლოა, ასეც მოხდეს თუმცა, შევარდნაძეს ბოლომდე გარკვევით ეს არ უთქვამს.

- ანუ, შეიძლება სხვა ვინმეც გამოჩნდეს?

- რა თქმა უნდა. დღეს ამაზე საუბარი საკმაოდ ძნელია. გვარებს ვერ დავისახებთ.

- შეიძლება ითქვას, რომ დღევანდელ მძიმე მდგომარეობაში

ანუ იმას, რაც მთლიანად მისაღები იყო პარტიის რიგით წევრთა აბსოლუტური უმრავლესობისთვის. "მოქკავშირის" ერთ-ერთი ლიდერის ამ მოთხოვნებს კი პარტიის დანარჩენმა ხელმძღვანელობამ, ფაქტობრივად, წაუყრუა. ეს რომ არა, იქნებ, შიდა პარტიული დაპირისპირება არც გაღრმავებულიყო?

- დარწმუნებული ვარ, ზურაბ ჟვანიას ჩანაფიქრი კეთილშობილური იყო. სხვა საქმეა, რა ფორმით მოხდა საკითხის დაყენება. პარტიაში მამონაც არსებობდა იმის მექანიზმი და შესაძლებლობა, რომ საკითხი პარტიის შიგნით მოგვარებულიყო - პირველ ეტაპზე ვინორ წრეში, შემდეგ კი - პირვერენციაზე ან ყრილობაზე.

- ასეთი შემთავაზება არ ყოფილა?

- რამდენადაც ვიცი, არა. მოუხედავად ამისა, არსებობდა რეზერვები, რომლებიც ბატონ ზურაბს საშუალებას მისცემდა, პრეზიდენტის წინაშე საკითხი კიდევ ერთხელ დაეყენებინა. თანაც, ის პრობლემები, რომლებზეც ჟვანია აკეთებდა აქცენტს, უცხო არაკითხისთვის ყოფილა, მათ შორის, არც შევარდნაძისთვის. მეტიც: გაცილებით ადრე ამ საკითხებს პრეზიდენტი თავად აყენებდა, მართალია, სხვა კუთხით, მაგრამ არანაკლები სიმწვავეით. საჭირო არ არის იმაში შეჯიბრი, თუ ვინ უკეთ იცის ქვეყნის სასაჭირო. მთავარია, ვის უფრო უნდა და შეუძლია მძიმე მდგომარეობიდან ქვეყნის გამოყვანა.

- ამ ბოლო დროს "მოქალაქეთა კავშირში" მინისტრებისა და მაღალი რანგის მოხელეების მასობრივი შესაღვა იმას ხომ არ ნიშნავს, რომ, საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნების წინ, სმკ ცდილობს, აღმასრულებელი ხელისუფლების მთელი ვერტიკალი გააკონტროლოს და ამ გზით არჩევნებში თავისთვის სასურველი შედეგები მიიღოს?

- "მოქალაქეთა კავშირმა" ამ გზით უკვე იარა და ამან პარტია ჩიხში შეიყვანა. ზოგიერთი დიდმოხელე, კონიუნქტურული თუ სხვა მიზეზებით, "მოქკავშირში" შეიძლება ახლაც შევიდეს, მაგრამ ასეთივლსან გათავისუფლება პარტიათა უცილებლად უნდა მოახერხოს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ისევ ძველ წრეზე დავბრუნდებით.

პარტიის და აღმასრულებელი ხელისუფლების სათავეში ავთანდილ ჯორბენაძის ყოფნით, იმით, რომ შევარდნაძემ მასზე გარკვეული მინიშვნება გააკეთა, იმით, რომ ეს მინიშვნა საკმაოდ ნაადრევად გაკეთდა, ჯორბენაძეს გარდაშვალვი ფიგურის როლი დაეკისრა?

- გამორცხული, როგორც პრეზიდენტმა თქვა, არაფერი არ არის. პარტიის სათავეში ჯორბენაძის ჩადგომა არ არის იმის ნიშანი, რომ იგი გარდამავალი ფიგურაა. ნაჩქარევი დასკვნების გაკეთება ამასთან დაკავშირებით არ შეიძლება.

- ბატონო მიხეილ, იმდენად პარტიის ხელმძღვანელობაზე არაა საუბარი, რამდენადაც იმაზე, რომ ქვეყანაშია შექმნილი მძიმე მდგომარეობა. ამიტომ ადამიანს, რომელიც აღმასრულებელი ხელისუფლების სათავეშია, თან მმართველი პარტიის პირველი პირია, თამამად შეიძლება ამ სიტუაციაზე პასუხისმგებლობის მძიმე ტვირთი დაეკისროს.

- ამაში გვთანხმებით, მაგრამ თუ ამ პერიოდის განმავლობაში მთავრობა ხალხს დაანახებს, რომ შეუძლია რეალური საქმის გაკეთება, იგი შესძლებს ამომრჩეველთა იმ 54 პროცენტის დიდი ნაწილის მიმხრობას, რომელიც 2 ივნისის არჩევნებზე არ მისულა. იმიტომ, რომ ხალხი არ ენდობა არ მხოლოდ "მოქალაქეთა კავშირს", არამედ ოპოზიციურ პარტიებსაც...

- თუ ვერ დაანახა?

- თუ ვერ დაანახა, იქნება ანარქია...

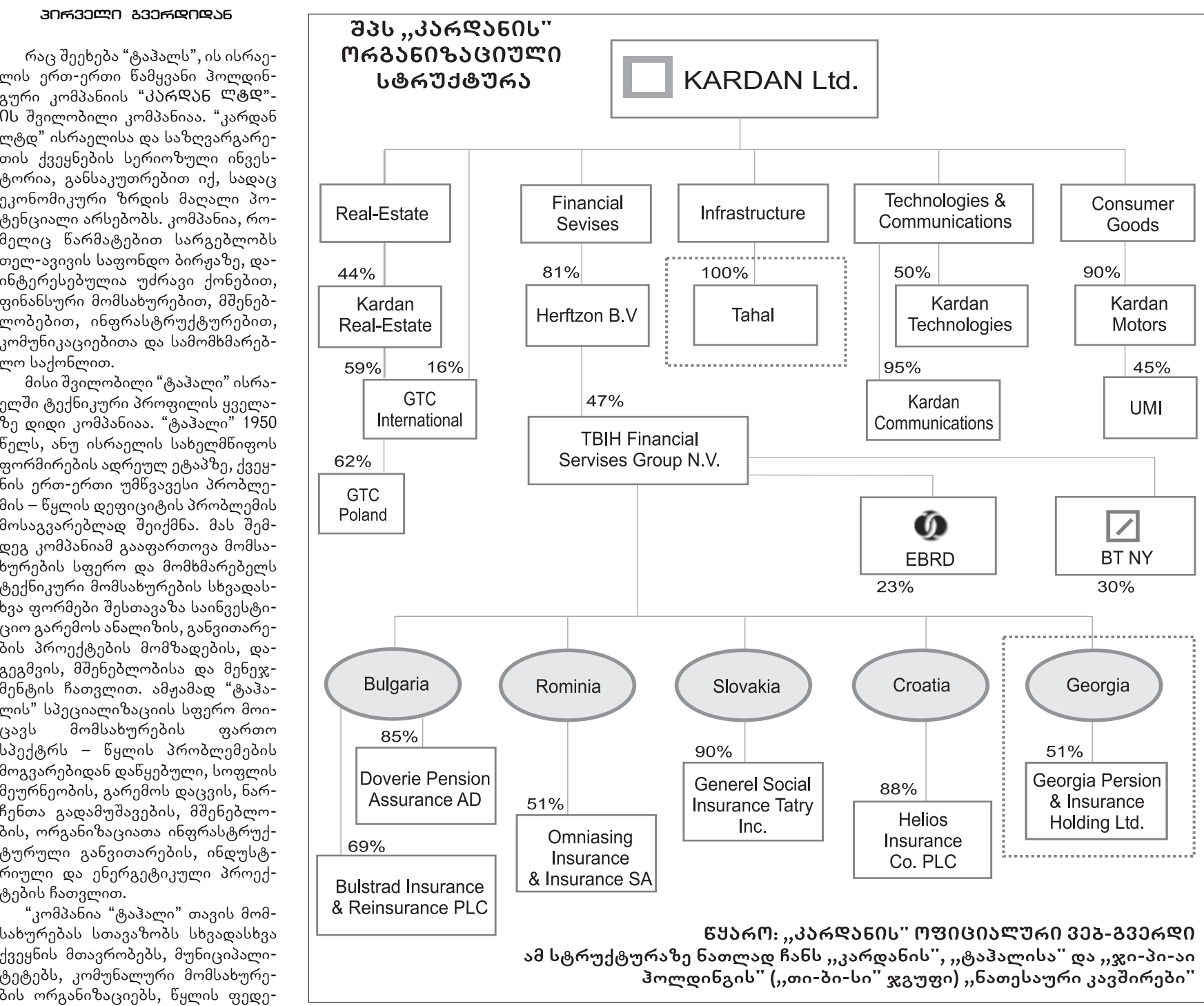
სამეპრელო ბონდო ჰიქიას წინააღმდეგ

ხოვნები, ბონდო ჯიქიას და ანგულ მიკვას გათავისუფლების შესახებ, არ დაკმაყოფილება, ხოში სერიოზული დესტაბილიზაციაა მოსალოდნელი, რის შესახებაც პასუხისმგებლობა ხელისუფლებას დაეკისრება. კვირას, ახალიგური მოთხოვნებით, საპროტესტო აქციები აბამსა და ჩხორიწყს რაიონებშიც გრძელდებოდა. აბამაში 600-კაციანი მიტინგი მიმდინარეობდა, საცხოვრებელ სახლში ჩაკეტილი მომიძმილეების ჯანმრთელობის

გამომცემელი: რუსთავი 2 პრინტი: მშპ„პარი რედაქტორი: ბამბაჟი ფაქს:4620011, პაპია ვეშაბიძე (მმართველი რედაქტორი) , ვახტანგ ნადირაძე (გამომშვები რედაქტორი), ირაკლი ლევაია (სასესიოგებულო რედაქტორი), მაკაბუტაშაძე, დედაქალაქი-დავით მაღრაძე, ლიგურეგრა-მაღალა ხარხელია, სამყარო-ქეთევან სადღეპრეშვილი, სამართალი-ნიკოლოზ ტრუვა, სტილი-ზიბინა მაყაშვილი, მდივანა-ზაზა ფაჩუაშვილი, ფოტო: ლევან ყიფიანი (რედაქტორი), ზესკ ვალაშვილი (მენეჯერი), მშპ„ბანქნი კორპორაციული კომპანია,

„ტაჰალი“ და „თი-ბი-სი“ ჯგუფი და-ძმანი არიან

ვისი ინტერესები დევს "თბილგაზის" პრივატიზაციაში

წყარო: „კარდანის“ ოფიციალური ვებ-გვერდი
ამ სტრუქტურაზე ნათლად ჩანს „კარდანის“, „ტაჰალის“ და „ჯი-პი-ი“ პოლიტიკის („თი-ბი-სი“ ჯგუფი) „ნათესაური კავშირები“

ამერიკასა (კოსტა-რიკა, დომინიკანების რესპუბლიკა, სალვადორი, გვატემალა, ჰონდურასი, მექსიკა, პანამა) და სამხრეთ ამერიკაში (არგენტინა, ბრაზილია, ჩილე, კოლუმბია, ეკვადორი, პერუ, ურუგვაი, ვენესუელა).

„ტაჰალი“ ისრაელში გაზის ტრანსპორტირებას და დისტრიბუციასაც ეწევა, ამდენად „თბილგაზი“ მისი ინტერესების სფეროში ახალი ხილი არ არის. მოუხდავად ამისა, „თბილგაზის“ პრობლემების შესასწავლად „ტაჰალმა“ ჰოლანდიური ფირმა „გაზტეკი“ მიიწვია, რომელიც უკვე მრავალი წელია, რაც გაზის სფეროში მუშაობს და, შესაბამისად, გამოცდილებით მეტი აქვს.

ნებისმიერ შემთხვევაში, „ტაჰალისთვის“ საქართველოს საინვესტიციო გარემო უცხო არ არის, რადგან მას არაერთგზის მოუღია მონაწილეობა ქართულ ტენდერებში. „ტაჰალის“ „მაშობილი“ კომპანია „კარდანისთვის“ კი ეს გარემო კიდევ უფრო კარგად ნაცნობია. მას 2001 წლიდან საკუთარი ინტერესები აქვს

Metromedia „მაბთიკომის“ წილს ყიდის

„საქართველოს ტელეკომში“ კი წილის გაზრდაზე ფიქრობს

გვანცა კინიქაძე

Metromedia International Group-ის მიერ ახლახან გაცხადებული გეგმები, საქართველოსა და რუსეთის კომპანიებში თავისი წილების გაყიდვის შესახებ, მობოლური კავშირ-გამბეზულობის კომპანია **„მაბთი GSM“**-სა და რუსეთში ამერიკული კომპანიის მონაწილეობით შექმნილი საწარმოების თითქმის მთელ სპექტრს შეეხება. **Metromedia** „მაბთი GSM“-ში თავისი კუთვნილი 35 პროცენტის მყიდველს უახლოეს 9-18 თვის განმავლობაში შეარჩევს. ამ, არც თუ მცირე, პაკეტის ღირებულებას, საფარუდოდ, 100 მილიონ დოლარს მიაღწევს, რაც იმის ნიშნავს, რომ „მაბთის“ ახალი მეწილე **Metromedia-ზე** ნაკლებ სოლიდური არ იქნება. თუმცა, შესაძლოა, „მაბთიმ“ თავადვე გამოისყიდოს ეს წილი.

საქართველოში **Metromedia International Group-**ის წარმომადგენლის, **ზურაბ ჩიგოგიძის** განცხადებით, კომპანიის სტრატეგიის ცვლილება, გარკვეულწილად, მსოფლიო ბაზარზე სატელეკომუნიკაციო სფეროში შექმნილმა კრიზისმა განაპირობა. ახლა კომპანიები ცდილობენ, პრიორიტეტულ საწარმოებში საკონტროლო პაკეტები ჩაიფირო ხელში ამ შედარებით „წვრილი“ წილები, რაც შეიძლება სარფიანად გაყიდონ.

საქართველოში **Metromedia International Group-**ს წილი შემდეგ კომპანიებში აქვს: „საბარმთიკომის ტელეკომში“ (30 პროცენტი), „აიპიტი TV“ (85 პროცენტი), რადიო „წიქრულა“ და „წიქრულა“ პლუსი“ (51 პროცენტი) და „მაბთი GSM“ (35 პროცენტი). მნიშვნელოვანია, რომ „მაბთიმ“ **Metromedia-**ს წილს, რომელიც **Telcel Wireless-**ით არის წარმოდგენილი, 49 პროცენტამდე სხვა ამერიკული კომპანია აყიებს. ჩიგოგიძის თქმით, ახალი სტრატეგიის თანახმად, საქართველოში დაფუძნებული კომპანიებიდან წილის გაყიდვა მხოლოდ „მაბთისთან“ მიმართებაში გადაწყდა. ჩიგო-

გიგანტის ახალი

ავსტრიაში ანონიმური საბანკო ანგარიშები აიხრძა

გუშინ ამონიურა ორწლიანი ვადა, რომლის განმავლობაშიც ავსტრიის ბანკების ანონიმური ანგარიშების მფლობელებს უნდა წარმოედგინათ ვინაობის დამადასტურებელი დოკუმენტები და ანგარიშების მიხედვით გაეხადათ.

დღევანდელ ავსტრიის საკრედიტო საფინანსო დანესტრუქტურების მხობისმიერ შემთხვევაში, ამ პროცედურას გაზრდა უნდა მოჰყვეს, რადგან დღემდე „თბილგაზის“ არარეგულაციური ტარიფით მუშაობდა. თავის დროზე კი, სწორედ არარეგულაციურობიდან გამომდინარე, იმეა მისი გასხვისების აუცილებლობა.

სკანდალი „დიდი ხუთეულის“ ბარჯიში

რომან გოციშვილი, პარლამენტის საპროექტო ოფისის ხელმძღვანელი: მე ვფიქრობ, რომ „დიდი ხუთეულის“ ავტორიტეტი სერიოზულად შეილახა ბოლო ხანებში მომხდარი მოვლენების გამო. ამდენად, საქართველოში მათ მიერ განხორციელებული აუდიტით კითხვის ნიშნის აუდიტორულმა კომპანიებმა ჩაატარეს. თუმცა, მათ გაკეთებულ კომპანიებში ფინანსური დარღვევები არ აღმოჩენილა. მსოფლიო ფინანსურ სამყაროში გარჩევა ეჭვი აუდიტორული კომპანიების დიდი ზომის საკმარისობის მიმართ. დიდი ხუთეულის წარმომადგენლებმა საქართველოში ანარქიული აუდიტორული შემოწმებები. საინტერესოა, რას ფიქრობენ ქართველი ექსპერტები ამ აუდიტის შედეგების შესახებ და ხომ არ დადგება მათი გადაწყვეტილება აუდიტის მიხედვით. თუ რამდენად სწორი იყო დიდი ხუთეულის წარმომადგენელთა მიერ ჩატარებული ფინანსური აუდიტი.

ლადო პაპავა, საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების კვლევის ფონდის უფროსი ექსპერტი: საქართველოს საფინანსო ბაზარი არ არის ისეთი მასშტაბური, რომ რაიმე სერიოზული პრობლემა გამოიწვიოს „დიდი ხუთეულის“ გარეშე აუდიტის სკანდალმა. შესაძლოა, ამ აუდიტორულმა კომპანიებმა მართლაც დაუშვა რაღაც შეცდომები, რაც შეგვეცნა დაგვიჩვენა მათ იმიჯზე, მაგრამ, საერთო ჯამში, ისინი მაინც მოიძებნენ „დიდი ხუთეულის“ და ვერ მოიპოვედნენ ისეთ ავტორიტეტს, როგორიც მოიპოვეს. ასე რომ, მე არ ვფიქრობ, საჭირო იყოს მათ მიერ საქართველოში ჩატარებული აუდიტის ხელახლა შემოწმება.

„დიდი დეპრესია - 2“ კარგაა

ჭორჭ სოროსი დოლარის მესამედიტ გაუფასურებას წინასწარმეტყველებს

თორნიკე ბარაბენიძე

როცა მსხვილი ინვესტორი ან ჩვეულებრივი მოქალაქე გადასახულ ფულს საკმეოდ დებს, იგი ძირითადად ერთი მოსაზრებით ხელმძღვანელობს - ფული მომგებიან და უსაფრთხო საკმეოდ ჩალოს, შეიძინოს იმ კომპანიის აქციები, რომელიც ფინანსურად ძლიერია და რომლის ხელშიც მის დანახვას არაფერი ეშუაღება. ცხადია, იშვიათი ისეთი შემთხვევა, როცა ინვესტორი პირადად იცნობს კომპანიის თავიანთ, მაგრამ, როგორც წესი, აქციის შესყიდვისას გარკვეულ გარანტიებს ეძლევი. კომპანიები რეგულარულად აქვეყნებენ ხოლმე ანგარიშს შემოსავალ-გასავლის შესახებ და ინვესტორიც ამის მიხედვით აკეთებს არჩევანს სხვადასხვა ფირმის შორის. ცხადია, ეს ანგარიშებიც მონადეგა და ამ საკმეს საკუთარ თავზე აუდიტორული ფირმები იღებენ.

მაგრამ ბოლოდროინდელმა სკანდალებმა ამერიკის კორპორაციულ სამყაროში, რომელიც „ენრონის“ გაკოტრებითა და „ანდერსენის“ ფაქტობრივი დაშლით დაიწყო და ახლა „ქსერქსისა“ და „უორლდკომის“ ანალიკური სკანდალებით გრძელდება, თავდაყირა დააყენა ინვესტირება და კომპანიების შორის გარანტიებისა და ნდობაზე დამყარებული მთელი სისტემა და გვარყინადა შეარყია აშშ-ს ყველაზე ძლიერმაოსილი ქვეყნის - საქმიანი იმიჯი. რა მოჰყვება ამ სკანდალებისა და გაკოტრებების კასკადს, ამაზე მხოლოდ ვარაუდის გამოთქმა შეიძლება და ეს ვარაუდიც ოპტიმისტური ნამდვილად ვერ იქნება. თუმცა, მანამდე თვალა გადავავლოთ ამ მოვლენებს და გავისინეთ, როგორ ინეცობდა ყველაფერი.

ინეცობდა „ენრონით“. ამერიკის ამ

მოეტანა, მაგრამ ასეთმა სკანდალმა ყველა აუდიტორული ფირმის რეპუტაცია შეარყია, სახელმწიფო მეთოდურად შეუძღვა მსხვილ კომპანიათა ფინანსური საქმეების შესწავლას და შედეგადაც არ დააყენა.

იენისის მონეტრულს „ენრონის“ ბედი გაიზიარა აშშ-ს ერთ-ერთმა უდიდესმა კომპანიამ სავალალო ფინანსურ მდგომარეობას ფარდა ახადა, აქციები ნაშში გაუფასურდა და კომპანიის ინვესტირება, სოლიდური კაპიტალის ნაცვლად, ფარატინა ქალაქები მერყით ხელში.

ასეთი გაკოტრება თავისთავად ცუდია, მით უმეტეს, რომ „ენრონი“ პრეზიდენტ ბუშის სახელს უკავშირდება (იგი მის საარჩევნო კამპანიას აფინანსებდა, როცა ბუში მენაფთებთა შტატში, ტეხასში იყრიდა კენჭს გაუბერნატორობაზე). მაგრამ სად იყო ამ დროს „ენრონის“ აუდიტორი, „დიდი ხუთეულის“ ერთ-ერთი წევრი „ანდერსენი“? რატომ არ ამოიღო მან ხმა და რატომ არ განაცხადა იმის თაობაზე, თუ რა ხდებოდა ენერგოკომპანიაში? ამის მიხედვარს დიდი ფიქრი არ სჭირდება – „ანდერსენი“ თავად იყო გახვეული ბიძგური საქმეებში და როგორც კი სკანდალი ავირდა, „ენრონის“ საქმეების ამსახველი ქალაქებიც საქვევოდ გააქრო. საზოგადოებამ და ხელისუფლებამ მთელი ჯაგირი სწორედ „ანდერსენზე“ იყარა: ხელმძღვანელობა გადადგა და ფირმა აშლა, რომ იტყვიან, მაგრამ მმარაველად იშლება: მისი რამდენიმე განყოფილება უკვე ათივისაც უფროსი „დიდი ხუთეულის“ სხვა წევრებმა – „პრაისვუიტინგის“ აქციონერმა, „დელოიტ ენდ ტუშმის“ კეიპიუიჯიმ“ და „ერსტ ენდ იანგმა“.

„ანდერსენის“ ფაქტობრივ დაშლას მისი კონკურენტებისათვის თითქმის და სარგებლის მეტი არაფერი უნდა

შესყიდვას ურჩევნ, რომელთა ფასიც კაპიკია. ამგვარი ეჭვები ყველასათვის ცნობილი „მერილ ლინჩის“ მიმართ გაჩნდა. მაგრამ კომპანიაში ჩაფარება ეს საკმეო და ჯარიმის იხდის 100 მლნ. დოლარის ოდენობით. ალბათ ყველასათვის ასე სჯობს – წარმოიდგინეთ, რა ატყდება „მერილ ლინჩის“ რომ „ანდერსენის“ ბედი გაიზიაროს.

პრეზიდენტი ბუში, ცხადია, ვერ დარწმუნდა ასეთი მოვლენებისგან განსხვავებული გარემოების არსებობის შესახებ, რადგან დღემდე გაქვარებაზე დაიწყო საუბარი, რომელშიც მომავალში ასეთი სკანდალები უნდა გამოირიცხოს, მაგრამ ხეიანიანი კანონების მიღებას და ამოქმედებას დიდი დრო სჭირდება. იქამდე კი რა მოხდება?

ცნობილი ფინანსისტი და ფილანტროპი ჯორჯ სოროსი ამ სკანდალებში სწორედ ბუშის ადმინისტრაციას ადანაშაულებს. მისი თქმით, პრეზიდენტის თავის ნებაზე ჰყავს მიმეხებული ეკონომიკა და არ ესმის, რომ თავისუფალი ბაზარი თავისთავად ყველაფერს ვერ დაარეგულირებს. სახელმწიფო ხშირად უნდა ჩაეროს ეკონომიკაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში, გაკოტრებული ქარხნების ბოლო არ ექნება. „დიდი დეპრესია“ ხომ სწორედ იმან გამოიწვია, რომ ეკონომიკა თავის ნებაზე იყო მიმეხებული.

სოროსის თქმით, თუკი ვაშინგტონმა სასწრაფო ზომები არ მიიღო, უახლოეს წლებში დოლარი, დაახლოებით, ერთი მესამედით გაუფასურდება. აი, ეს გახლავთ ერთ-ერთი იმ არაოპტიმისტურ ვარაუდთაგანი, რომლებიც ზემოთ ვახსენეთ. თუკი გათივთავისინებო, რომ დოლარი ლამის ოქროს ფუნქციებს ასრულებს მსოფლიოს მრავალი მოქალაქისათვის, ძნელი წარმოსადგენი არ უნდა იყოს ამის შედეგები.

ვიაჩესლავ ნიკონოვი: „საქართველო ერთადერთი სახელმწიფოა მთელს მსოფლიოში, რომელმაც ანტირუსული პოლიტიკის ბატარაზა აირჩია..“

რუსიკო ნიკარაჰა
საქ. კორ. მოსკოვი

რუსი პოლიტოლოგების ერთი ნაწილი მიიჩნევს, რომ პრეზიდენტ პუტინის განცხადება პანკისის ხეობაში რუსეთის შეიარაღებული ძალების ამოქმედებაზე, რეგიონში შექმნილი ოპერატიული ვითარებითაა გამოწვეული და რუსეთის მხრიდან, საერო თაშორისო ტერორიზმის პრობლემის გადაჭრის ღონისძიებასთან ერთად, გულისხმობს პანდიტებისადმი საქართველოს ხელისუფლების ორაზროვანი დამოკიდებულების კრიტიკასაც.

ამის შესახებ ვანაცხადა “24 საათისათვის” მიცემულ ინტერვიუში რუსეთის ფონდ “პოლიტიკას” პრეზიდენტმა, პოლიტოლოგმა ვიაჩესლავ ნიკონოვმა.

- პირადად თქვენ როგორ აღიქვით კრემლში, ჟურნალისტებთან შეხვედრაზე, პუტინის მიერ გაკეთებული ეს განცხადება? ბევრს

ვიაჩესლავ ნიკონოვი

დარწა შთაბეჭდილება, რომ პრეზიდენტი რადიკალურადაა განწყობილი საქართველოს მიმართ.

- ვლადიმირ პუტინი საქმაოდ სერიოზული ადამიანია და არასერიოზულ განცხადებებს არასოდეს აკეთებს. პანკისის ხეობაში ანტიტერორისტული ოპერაციის ჩატარებასა და იქ რუსეთის შეიარაღებული ძალების ამოქმედებაზე პუტინის ასეთი პოზიცია, საქართველოს ხელისუფლებისათვის დამაფიქრებელი უნდა იყოს. ახლა სიტყვა შევარდნაძესა და საქართველოს ხელისუფლებაზეა. თუ საქართველოს ხელმძღვანელობს პოზიციათს გავითვალისწინებთ, იგი რუსეთის პრეზიდენტის ამ წინადადებას არ გაიზიარებს, რაც მეტად ნამგებიანი იქნება საქართველოსათვის. ჩემთვის,როგორც პოლიტოლოგისათვის, აღმოჩნაა, რომ საქართველო ერთადერთი სახელმწიფოა მთელს მსოფლიოში, რომელმაც საკუთარ საგარეოპოლიტიკურ კურსად აირჩია მიზანმიმართული ანტირუსული პოლიტიკის გატარება. ეს რთული და წინააღობებით სავსე ზეაა, მოულოდნელობებითა და უსიამოვნებებით სავსე. არ მესმის, რაში სჭირდება ასეთი ზა საქართველოს პოლიტიკურ ელიტას?

- საქართველოს ხელისუფლება პერიოდულად ადასტურებს საერთაშორისო ტერორიზთან ბრძოლაში რუსეთის სპეცსამსახურებთან მჭიდრო თანამშრომლობას და პარტნირობას, შეიძლება ბევრი ინფორმაცია ამ თანამშრომლობა-

ზე დახურულია და ეს ქმნის სწორედ კონფრონტაციას?

- თანამშრომლობა ხანგრძლივი დროის მანძილზე შეიძლება, მაგრამ რეალური შედეგი არ ჩანს. პანკისის ხეობაში ძველებურად რჩებიან ბანდიტები, რომელთა იქ არსებობაზე საქართველოს ხელისუფლებას ურთიერთგამომრიცხავი აზრები აქვს, რაც საზოგადოებრიობას აბნევს. ძალიან მინდა, საქართველოს ხელიუსუფლების გონივრული მოქმედებებისა და პოზიციის იმედი მქონდეს, მაგრამ უკანასკნელი წლების მოვლენები ამის ფიქრის უფლებას არ მიტოვებს.

- როგორია თქვენი და თქვენი კოლეგების პოზიცია, ერთობლივი შეიარაღებული ოპერაციის წარმოება საქართველოს სუვერენიტეტის შელახვად არ იქნება შეფასებული?

- არავითარ შემთხვევაში. საქართველოს სუვერენიტეტზე ზომ არავითარ გავლენას არ ახდენს იქ საერო

ადგილობრივი არჩევნების შემდეგ, ედუარდ შევარდნაძეს თანამოზრენი შემოეცალა და არც მხარდამჭერები გაუმრავლდა. ამას გარდა, საქართველოს პრეზიდენტი დღეს ისე იქცევა, როგორც ცივი ომის ბიპოლარული კონფრონტაციის ეპოქის სუპერდერჟავის საგარეო საქმეთა მინისტრობისას იქცეოდა. დღეს ცივი ომის სტერეოტიპებზე საქართველოს კი არა, არც ერთი დიდი სახელმწიფოს საგარეო პოლიტიკის წარმოება არ შეიძლება. ბუნებრივია, აქედან გამომდინარე, საქართველოს მომავალი ლიდერი ის კაცი უნდა იყოს, ვისაც საკუთარი ქვეყნის და ხალხის ინტერესები შეაწუხებს და არა მეზობელ რუსეთთან ცივი ომის გაჩაღება.

- სანამ საქართველო, როგორც თქვენ ამბობთ, გამოვა რუსეთის ინტერესების სფეროდან, თქვენი აზრით, როგორ წარიმართება იქ მოვლენები?

-ახლანდელი ხელისუფლების ხელში საქართველოს და რუსეთის ურთიერთობებში არავითარ წინსვლას არ ექნება ადგილი. არ მოხერხდება არც ჩარჩო ხელშეკრულების გაფორმება. ამ რეჟიმის ხელში არ გადაწყდება არც აფხაზეთის საკითხი, არც დანარჩენი რეგიონების პრობლემა მოიხსნება. აფხაზური კონფლიქტის დარეგულირება კი, საერთოდ, უახლოეს ათწლეულში რეალურად არ მესახება, ისევე, როგორც ახლო აღმოსავლეთის პრობლემისა.

ამერიკელები ყველა ღონეს ხმარობენ ახლოაღმოსავლური დარეგულირებისათვის, მაგრამ უკვე 50 წელია, მათაც არაფერი გამოსდით. ჩემთვის აბსოლუტურად გაუგებარია, რატომ ჰგონიათ საქართველოში, რომ დღემდე მოსკოვში დევს აფხაზეთის გასაღები? ვერ გამოგია, რატომ ფიქრობენ ქართველი პოლიტიკოსები, რომ, თუ რუსეთი მოინდომებს, შეუძლია, ჭკუა ასწავლოს აფხაზებს. ეს ზომ უდიდესი გულუბრყვილობაა? საუკუნის ფესვების მქონე ეთნოკონფლიქტების დარეგულირება შეუძლებელია. მე არ ვიცი მსოფლიოში იმის მაგალითი, რომ ვინმეს წართმეული ტერიტორიები უკან დაებრუნებოის. ცხადია, აფხაზეთში ადგილი ჰქონდა ეთნიკურ წმენდას, მაგრამ მსოფლიოში არ მოიძებნება ეთნიკური წმენდის პრაქიკითი პროცესი. ეთნიკურ წმენდამდე სტატუს-კოს დაბრუნების პრცედენტიც არ ყოფილა მსოფლიოში. უკანასკნელ წლებში ბალკანეთის მაგალითზე ეს მშვენიერად გამოჩნდა,სადაც მოსახლეობის უკან დაბრუნება, პრაქტიკულად, შეუძლებელია. იგივეა ყარაბაშიც. ასე რომ, ხელისუფლების ცვლა საქართველოში მხოლოდ ამ პროცესზე თუ იქნა ორიენტირებული, ბევრს დაკარგავთ.

- ახალი პოლიტიკური ძალების მოსვლა რუსეთში ბევრი რამე შეცვალა, არ შეიძლება იგივე მოვლენა განმეორდეს საქართველოშიც და ეთნოკონფლიქტებსაც ეშველოს?

-ხელისუფლებაში სხვა ძალთა მოსვლა ძალიან ბევრ ქართულ პრობლემას მოხსნდა, იგივე აფხაზეთის გამწვავებულ საკითხსაც. მაგრამ, ემიშობ, არსებულ პოლიტიკას გააგრძელებენ ახალი პოლიტიკური ლიდერებიც.

მთავარი სევდისმომგვრელი დასკვნა კი ეს გახლავთ, რომ საქართველო-რუსეთს შორის გაუგებრობები პოლიტოლოგების განხილვის სფეროდან გამოიღდ, არავითარი ეკონომიკური დაინტერესება რუსეთის საქართველოში აღარ აქვს... ორი მეზობელი ქვეყნის ურთიერთობები მხოლოდ მისკოვში მცხოვრებ ქართველების კულტურული “ტუსოვის” პრერეგატივად დარჩა, პოლიტიკურ სფეროში გაუთავებელი გაუგებრობების ფონზე.

აქა კვსიტაძე
ამონატორიდან

ფიონა ჰილი ამერიკის ერთ-ერთ ყველაზე ძველ და გავლენიან ანალიტიკურ ცენტრში, ბრუკინგის ინსტუტში მუშაობს, აქვს პარვარდის უნივერსიტეტის მაგისტრისა და დოქტორის დიპლომი და რუსეთის, კასპიის რეგიონისა და ცენტრალური აზიის ერთ-ერთ ყველაზე ძლიერ და გავლენიან ექსპერტად ითვლება.

გთავაზობთ მასთან ინტერვიუს.

პუტინისა და ბუშის სამიტის შემდეგ, ბევრი პოლიტიკოსი აკეთებს პროგნოზს, რომ საქართველოსა და რუსეთს შორის ურთიერთობა გაუმჯობესდება. რამდენად დიდია იმის ალბათობა, რომ ეს პროგნოზი გამართლდეს და რა რეალური მიზეზებია აქვს რუსეთს საიმისოდ, რომ თავისი დამოკიდებულება საქართველოს მიმართ რადიკალურად შეცვალოს?

- მე ვფიქრობ, რომ ამისი რეალური საფუძველი უკვე არსებობს, თუნდაც ამერიკა-რუსეთის გაუმჯობესებული ურთიერთობის სახით. პრეზიდენტუბის სამიტზე, რომელიც მაისში შედგა, მართლაც ბევრი რამე შეიცვალა. მიუხედავად იმისა, რომ ყველა პრობლემა არ მოგვარებულა, რუსეთმა და ამერიკამ ბევრ სფეროში მაინც მიაღწიეს შეთანხმებას და ამაწ უკეთეს ფაზაში შეიყვანა ორი სახელმწიფოს ურთიერთობა(თუმცა, ცენტრალური აზია და კავკასიაა ამერიკა-რუსეთის მოლაპარაკების ერთ-ერთ ძირითად კომპონენტად ისევ რჩება).

რაც შეეხება საქართველოს, აქ ამერიკის ინტერესები უკვე საქმაოდ გამჭვირავლია და რუსეთში ამ საკითხთან დაკავშირებით უკვე აღარ არის ისეთი გაუგებრობა, როგორიც, მაგალითად, საქართველოში ამერიკელი ინსტრუქტორების პირველ ჩამოსვლას მოჰყვა.

ვფიქრობ, რომ საქართველო-რუსეთის ურთიერთობაში თურქეთს შეუშლია ასევე ძალიან დიდი როლი ითამშოს . თურქეთისა და რუსეთის ერთმანეთან დამოკიდებულება ბოლო პერიოდში ერთობ გაუმჯობესდა. ამ ორ ქვეყანას უზარმაზარი, საერთო ეკონომიკური ინტერესები გაუჩნდა. იგივე “ცისფერი ნაკადის” გაზსადენი, რომლის მშენებლობა, როგორც დაგეგმილია, ოქტომბერში უნდა დაშთავრდეს, ძალზე დადებით როლს ითამშებს ამ ორი ქვეყნის ურთიერთობაში.

თავის მხრივ, რუსეთს სჭირდება, რომ საქართველო დაეკავშირდეს თურქეთს.

შეიძლება ითქვას, რომ ძალიან ბევრი მიზეზი არსებობს იმისათვის, რათა რუსეთმა თავისი მიდგომები შეცვალოს არამარტო საქართველოსთან მიმართებაში, არამედ მთელ სამხრეთ კავკასიაში - აზერბაიჯანსა და სომხეთში. არასტაბილურობა და კონფლიქტები ამ რეგიონში რუსეთის აშკარად დიდ ინტერესებს შეუქნის როგორც თურქეთთან, ასევე ირანთან საგაქრო ურთიერთობის დროს.

პუტინის პოლიტიკური შეფასებები, იგივე საქართველოსთან დაკავშირებით, თავისთავად, საკმაოდ კომექტული და რაციონალურია, თუმცა მისი პოლიტიკური რაციონალიზმი არანაირად არ აისახება საქართველოს მიმართ რუსეთის რეალურ პოლიტიკაში, რატომ? პუტინი უზრუნველ კეთილი პოლიტიკოსის როლს თამაშობს სხვების დასანახად, თუ ის ამ პოლიტიკას არ ქმნის და მისი ავტორები რადიკალები და ძველი გენერალიტეტი არიან?

- პრობლემა,ჩემი აზრით,რუსეთის არარაციონალური, ერთგვარად რიანტიკული დამოკიდებულებაა საქართველოს მიმართ. უნდა ვაღიარო, რომ

ფიონა ჰილი: „რუსეთს საქართველოსთან ახსტრაქტული ურთიარტობა აქვს..“

ეს მეც ძალიან მაკვირვებს. ათი წლის წინათ, ჩემთვის რომ ეკითხათ, საბჭოთა კავშირის დანგრევის შემდეგ, რომელ ქვეყნებს ექნებოდათ ყველაზე დამაბული და პრობლემური ურთიერთობა,მე ვიეტყოდი - რუსეთსა და უკრაინას, რადგან, მათ ერთმანეთმაც გაცილუბით ბევრი ისტორიოული მომენტი აკავშირებთ, ვიდრე რუსეთს და საქართველოს.

მაგრამ, რუსეთის საქართველოსთან უფრო აბსტრაქტული ურთიერთობა აქვს,რომელიც, პირადად მე, ძალიწ მაოცებს. საქართველომ დიდი გავლენა იქონია რუსეთზე და, საერთოდ, საბჭოთა კავშირზე. თქვენ გყავთ სტალინი და შეგარდნაძე, რომლებმაც გაცნხვავებული, მაგრამ ძალიან დიდი როლი ითამაშეს საბჭოთა კავშირის ისტორიაში. საქართველოს მიმართ რუსეთის დამოკიდებულება, რომელიც ძალიწ ხშირად აბსოლუტურად არარაციონალურია, მხოლოდ ემოციებზეა დამყარებული.

ეს ემოციები უშუალოდ აისახება რეალურ პოლიტიკაზეც და მას რაციონალიზმისა და პრაგმატულობისგან

ფიონა ჰილი

ამორებს. მაგრამ, სამაგიეროდ, პუტინა ძალიან პრაგმატული. თუმცა უფრო დომინანტურია ის პოლიტიკური კულტურა, რომელიც საქართველოსთან მიმართებაში უკვე დიდი ხანია შეიქმნა. მომავლის სტრატეგიის გათვალისწინებით, მოსალოდნელია, რომ პუტინს საქართველოს სახით ძლიერი, სტაბილური და პროგნოზირებად პარტნიორი სჭირდებოდას, ვიდრე სუსტი და არასტაბილური. ძლიერი და სტაბილური რეგიონი, რუსეთისათვის ძლიერ ეკონომიკურ თანამშრომლობას წინაწეს, როგორც თვითონ კავკასიის ქვეყნებთან, ასევე ირანთან და თურქეთთან.

- მაგრამ, რატომ არ აისახება პუტინის ეს სურვილი რეალურ პოლიტიკაზე?

- ამას გარკვეული დრო სჭირდება. გარდა ამისა, საჭიროა, რომ ურთიერთობების გაუმჯობესებას თვითონ საქართველოს ხელისუფლებამაც შეუწყოს ხელი და ადეკვატური პოლიტიკური ნაბიჯები გადადგას. შევარდნაძის სამხნაო პოლიტიკა ბალანსის პოლიტიკაზეა აწყობილი, რომ ყველა ერთმანეთს დაუპირისპიროს და ამაწ მის სასარგებლოდ იმუშაოს.

საგარეო პოლიტიკაშიც შევარდნაძე ყოველთვის ცდილობდა, რომ დაეპირისპირებინა ერთმანეთთან რუსეთის, ამერიკისა და თურქეთის ინტერესები, საქართველო დაპირისპირების საყნად ეცქია და ამით თავისი პოზიცოები გაემჯობინა.

- როგორ ფიქრობთ, , რამდენად შეუძვევადი ხასიათისაა პუტინის პროდასავლური პოლიტიკა და რამდენად პროგნოზირებადი გახდა რუ-

სეთი დასავლეთისთვის?

- ვფიქრობ, ეს ბევრ რამეზე იქნება დამოკიდებული: გაიზრდება თუ არა ენერგომატარებლების ფასები მსოფლიო ბაზარზე, გაიზრდება თუ არა სახელმწიფო შემოსავლები, იქნება თუ არა ქვეყანაში სტაბილურობა, გაუმჯობესდება თუ არა მოსახლეობის ცხოვრების დონე და ა.შ. ასე რომ, იქნება თუ არა ეს პროცესი შეუქცევადი, ჯერჯერობით, გაურკვეველია.

რაც შეეხება რუსეთის საგარეო პოლიტიკას, აქ კონსენსუსი საერთოდ არ არსებობს. საგარეო პოლიტიკაზე პუტინს და მის უახლოეს გარემოცვას სრული მონოპოლია აქვთ გამოცხადებული. იგივე რადიკალი პოლიტიკოსები და ანალიტიკური ცენტრები, რუსეთის საგარეო პოლიტიკას სულ სხვაგვარად ხედავენ, მაგრამ არ ჩანს, რომ მათ რეალური გავლენა აქვთ ამ პოლიტიკაზე.

პრიორიტეტები რუსეთის საგარეო პოლიტიკაში გამოკვეთილი არ არის და შესაბამისად, გაურკვეველია, რა ადგილი უკვია ამ პოლიტიკაში საქართველოს. რუსეთში გაცილებით უფო კარ-

გად ჩამოაყალიბებენ, თუ როგორი უნდა იყოს ამერიკასთან, ევროპასთან ან თურქეთთან მათი ურთიერთობები. მაგრამ, რუსეთის მიმართ უფრო მეტად გაუგებარი ხდება მის მეზობლებთან, იგივე უკრაინასთან ან თუნდაც ბელარუსთან.

რუსეთმა თანდათან გააუმჯობესა ურთიერთობა აზერბაიჯანთან და ყაზახეთთან, მაგრამ, აბსოლუტურად გაურკვეველია, რა პოლიტიკას ატარებს რუსეთი საქართველოში.

ერთი კი ფაქტია - რუსეთში საქართველოსთან ურთიერთობას უნდა განხილავდნენ არა როგორც რუსეთ-შეგარდნაძის, არამედ როგორც რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობას, რადგან, გრძელვადიან პერსპექტივაში ერთიანი, სტაბილური და ძლიერი საქართველო გაცილებით უფო მნიშვნელოვანი და მისაღები რუსეთისთვის.

- ამ კონტექსტში, რამდენად მოსალოდნელია აფხაზეთის პრობლემა მის მოგვარება რუსეთის დახმარებით?

- პერსპექტივაში ამის შესაძლებლობა ნამდვილად იკვეთება. აფხაზეთის პრობლემის მოუგვარებლობა ძალიწ შეუძლებელია რუსეთ-თურქეთის ურთიერთობების განვითარებას. ანგაგონიგასწევია როგორც ქართული, ისე აფხაზური დისპორის გავლენა თურქეთში.

გარდა ამისა, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, თუ აფხაზეთის სრული ინტეგრირება არ მომდა რეგიონში, მაშინ წარმოუდგენელი იქნება სრულყოფილი საგარეო ურთიერთობის ჩამოყალიბება რუსეთის, თურქეთსა და საქართველოს შორის.

სომხური ლოზი ბაქო-ოთგანილი ქუჩის ნავთოზსადენის წინააღმდეგ მთელი აქლით ამოქმედდა

ზაზა ნულაძე

გუშინ ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და ევროპაში მოქმედმა სომხურმა ლოზისტურმა ორგანიზაციებმა ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის (ბთქ) მშენებლობის მოქმედებადდეგ კოორდინირებული მოქმედება წამოიწყეს. შპათის ბთქ-ის საწინააღმდეგო კამპანია ამერიკელმა კონგრესმენმა პრედ ამმ-სა და ევროპის 64 გავლენიანი არასამთავრობო ორგანიზაცია, მათ შორის, სამი ქართული ნჯო-ც ქართო.

კალიფორნიელი კონგრესმენი ბრედ შერმანი ამერიკის კონგრესში “სომხეთის მხარდამჭერი ჯგუფის” წევრია. შპათოს, ამერიკის “სომეხთა ასამბლეის” წინაშე გამოსვლისას, შერმანმა თეთრი სახლის ადმინისტრაციას მოუწოდა, გადახდებთან თავის პოზიციას ბთქ-თან მიმართუბაში. “ამერიკის მხრიდან ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის მშენებლობის მხარდაჭერა სომხეთისადმი მტრობის გამოხა-

ტულებაა. სამხრეთ კავკასიაში დღეს შექმნილი სიტუაციიდან გამომდინარე, კარგი ვარიანტია, რომ ნავთობსადენმა რუსეთის ტერიტორიაზე გაიაროს, საუკეთესო ვარიანტი კი ამ სანავთობო მარშრუტის სომხეთზე გავლა იქნებოდა,” – ამერიკის “სომეხთა ასამბლეაზე” შერმანმა ეს განცხადება ტამის გარიალში დაასრულა.

კვირას ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენზე უკვე აშშ-სა და ევროპის 64-მა გავლენიანმა არასამთავრობო ორგანიზაციამ შეუტია. აღსანიშნავია, რომ მათ შორის არიან გერმანული, პოლანდიური, იტალიური, შვედური, უკრაინული ნჯოები და ასევე ქუთრების უფლებათა დაცვის მსოფლიო ლიგა. ნჯო-ებმა სამგვერდიანი ღია მემორანდუმიტ მიმართეს მსოფლიო ბანკის პრეზიდენტ ჯეიმს ვულფენსონს, ევროპის ინვესტიციათა ბანკის დირექტორატს, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკს, ამერიკის ექსპორტ-იმპორტის ბანკს, ამერიკის კერძო ინვესტიციათა კორპორაციასა და იაპონიის საერთაშორისო

კოოპერაციის ბანკს. ყველა ეს ორგანიზაცია ბთქ-ის პროექტის წამყვანი დონორები არიან.

ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის მშენებლობა 2,5-დან 2,9 მილიარდ დოლარამდე არის შეფასებული. გასულ ხუთშაბათს ამერიკის მთავრობამ და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებმა განაცხადეს თანხმობა, სამუშაოების 70 პროცენტი დააფინანსონ.

მემორანდუმის ავტორები ნავთობსადენის მშენებლობის წინააღმდეგ ცალსახად გამოცხადეს. “იმ თანხის 70 პროცენტი, რომელიც დონორებმა ამ პროექტის რეალიზაციაზე უნდა დახარჯონ, ჩვეულებრივი ევროპელი, ამერიკელი და იაპონელი გადასახადების გადამხდელთა ფულია. მათი თანხმობის გარეშე კი, ამის გაცემაზე დაუშვებელია, რადგან კვლავ არ არის დამტკიცებული ამ პროექტის ეკონომიკური ეფექტურობა და სარგებლობა,” – ნათქვამია მემორანდუმში. მიმართავთ ასევე საუბარია, რომ მარშრუტზე, რომელზეც ნავთობსადენმა უნდა გაიაროს,

რამდენიმე ეთნიკური კონფლიქტი მცინვარებს. “ნავთობსადენის ფუნქციონირებას ყოველთვის დაემუქრება ისეთი ეთნოკონფლიქტები, როგორებიცაა თურქულ-ქართული და სომხურ-აზერბაიჯანული დაპირისპირება. აღსანიშნავია, რომ ზოგ ადგილებში ნავთობსადენი აზერბაიჯანისა და სომხეთის საზღვრიდან მხოლოდ 10 კილომეტრში გაივლის. ამიტომ საუბარი ამ პროექტის გრძელვადიან ეფექტურობაზე, აშკარად მოკლებულია რეალობას. აშშ-სა და რუსეთის შუამდგომლობის მიუხედავად, მთიანი ყარაბაღის პრობლემა კვლავ მოუგვარებელია. არ არის გავლილი, რეგიონალური განვითარება 30 წლის შემდეგ პროექტზე როგორ იმოქმედებს,” – წერენ მემორანდუმის ავტორები.

ქუთრების უფლებათა დაცვის მსოფლიო ლიგის პრეზიდენტი ქერიმ ილდიზი დარწმუნებულია, რომ ბთქ-ის პროექტის რეალიზაცია თურქეთის ე.წ. “ქურთული ტერიტორიებზე” მშვიდობას დაარღვევს.

“ნავთობსადენის ამ ტერიტორიაზე გავლა მთლიანად შეცვლის იქ არსებულ ვითარებას, რაც თურქეთის არმიასა და ქურთ პარტიზანებს შორის საომარ მოქმედებზე არსებულ სამწლიან მორატორიუმს დაარღვევს,” – აცხადებს ილდიზი.

ნჯო-ები შემფოთებას გამოთქვამენ, რომ ნავთობსადენი რეგიონის კლიმატს მთლიანად შეცვლის და სთხოვენ საერთაშორისო ორგანიზაციებს, არ დააფინანსონ პროექტი, სანამ საბოლოოდ არ დარწმუნდებიან, რომ მათი ყველა მოთხოვნა დაკმაყოფილდება. “დღეს ამ პროექტზე მხოლოდ ის ჩანს, რომ შესაძლო მოგება, შეიძლება, კორუფციის მსხვერპლი გახდეს. საგანგაშოა, რომ აზერბაიჯანის სანავთობო ფონდს ერთპიროვნულად პრეზიდენტი ალიევი გადაგებს, ეს კი ხელს არ უწყობს ფინანსების გამჭვირვალობას და ბევრ ეჭვს ბადებს.” – აღნიშნავენ ნჯო-ები.

საინტერესოა, რომ ნჯო-ების მემორანდუმში პრეტენზიები პრო-

ექტში მონაწილე მხოლოდ ორი ქვეყნის – თურქეთისა და აზერბაიჯანის მისამართით არის გამოთქმული. რაც შეეხება საქართველოს, ჩვენი ქვეყანა მემორანდუმში საერთოდ არ არის ნახსენები, მიუხედავად იმისა, რომ, “ინტერნეტენელ მეტყვერებმა არ მომდა რეგიონში, მაშინ წარმოუდგენელი იქნება სრულყოფილი საგარეო ურთიერთობის ჩამოყალიბება რუსეთის, თურქეთსა და საქართველოს შორის.

აზერბაიჯანის პოლიტიკურ წრეებში ცალსახად აცხადებენ, რომ ეს კამპანია სომხური ლობისტული ორგანიზაციების მიერაა წამოყვებული. საქართველოში კი, ინფორმაციის არქონის გამო, გუშინ კომენტარების ყველა თავს იკავებდა.

„დიდი რვიანის„ შეხვედრა - მსოფლიო პრესის გახმაურება

გიორგი ხალაშვილი

გასული კვირის ყველაზე მნიშვნელოვანი მოვლენა მსოფლიო პოლიტიკაში “დიდი რვიანის” სახელმწიფოთა მეთაურების შეხვედრა იყო. მსოფლიო პრესამ ყურადღება, ძირითადად, მსოფლიო ეკონომიკაში “დიდი რვიანის” სამიტების როლზე, პრეზიდენტ პუტინის საგარეო პოლიტიკურ მილწევენზე და აფრიკის ქვეყნებისთვის გასაქვე დახმარებაზე გაამახვილა.

ამერიკული გაზეთის, “გლობალისტის” მიმომხილველი ზოლ ანტოლისი მიიჩნევს, რომ დიდ რვიანს” ახლანდელი შემადგენლობით “მსოფლიო ეკონომიკის ღირექვლათა საბჭოს” მოვალეობის შესრულება აღარ შეუძლია და აუცილებელია მის შემადგენლობაში შედარებით ჩამორჩენილი ქვეყნების შეყვანაც. ანტოლისი ამ უკანასკნელთა შორის განიხილავს ბრაზილიას, ინდოეთს, სამხრეთ აფრიკასა და თურქეთს. ამავე დროს, იგი ჩინეთისათვის ნამყვანი როლის მინიჭების წინააღმდეგია, რადგან ამ ქვეყანას ჯერ არ მიუღწევია თავისუფალი ეკონომიკისათვის. ანტოლისის აზრით, განვითარებადი ქვეყნების ჩართვა “დიდი რვიანის” მუშაობაში შეამცირებდა ანტიგლობალისტების გამოსვლების სიმწვავეს და საერთაშორისო ჰუმანიტარული ორგანიზაციების კრიტიკას.

გერმანული გაზეთი “ველტი” ზუსტად საპირისპირო აზრს გამოთქვამს და მიიჩნევს, რომ საერთაშორისო ტერორიზმთან საბრძოლველად “დიდი რვიანი” აუცილებლად “დიდ ცხრიანად” უნდა გადაკეთდეს - ჩინეთის მოწინაილეობით, რომელსაც საკმაოდ დიდ როლს თუთვლილ არსენალი გააჩნია.

ჟაკ აბალი, რომელიც “დიდი რვიანის” სამიტების ყველაზე გამოცდილი ყოფილი მონაწილეა, ფრანგულ გაზეთ “ლობერასიონში” გამოქვეყნებულ სტატიაში მკითხველს თავის აზრებს უზიარებს მსოფლიოში ამერიკის ერთპიროვნულ ბატონობასთან დაკავშირებით. მისი აზრით, “დიდი რვიანის” სამიტების მიერ მიღებული დოკუმენტების ოფიციალური ენა სინამდვილის დაფარვას ემსახურება. რეალობა კი ისაა, რომ დღეს “დიდი რვიანის” შვიდი წევრი სახელმწიფო მხოლოდ და მხოლოდ შეერთებული შტატების ნებას სურთავის უსიტყვო შემსრულებელს წარმოადგენს. “დიდი რვიანის” “პატაბა ლექსიკონის” გამოქვეყნებით ჟაკ აბალი ამერიკის ერთპიროვნულ ბატონობას უპირისპირდება.

ამავე დროს, ბოლო სამიტის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებში ჟაკ აბალი მომავლ დიდ გარდაქმნებს აცხადებს. მისი აზრით, “საერთაშორისო არქიტექტურაზე” და “მსოფლიო მმართველობაზე” ყურადღების გამახვილება, შეიძლება, საერთაშორისო პოლიტიკის სერიოზულ ცვლილებებს მოასწავდეს.

მსოფლიო პრესის განსაკუთრებული ყურადღება კანადის სამიტზე ვლადიმირ პუტინის წარმეტყელმა დიპლომატმა მიიპყრო.

ანტოლისი “გლობალისტიდან” მიუთითებს, რომ პუტინი არ არის დემოკრატიული ლიდერის განსაიერება,

REUTERS

მაგრამ იგი დასავლეთთან თანამშრომლობას მტკიცედ უჭერს მხარს, რაც “დიდ რვიანში” და მსოფლიო საერთო ორგანიზაციაში რუსეთის ადგილის დამკვიდრებისათვის აუცილებელი წინაპირობაა.

ანტოლისს ეხმაურება კარლ გრობე გერმანულ გაზეთ “ფრანკფურტერ რუნდშაუდან”. მისი აზრით, კანადის სამიტზე რუსეთის სტატუსის ამაღლება “სიმბოლური აქტია”, რაც შვიდი პარტნიორის მიმართ პუტინის “დამჯერი” საქციელის “პონორარს” წარმოადგენს. თავად პუტინის მმართველობა დემოკრატიულად ვერ ჩაითვლება ქვეყანაში, რომელშიც პარლამენტი “თვითგანადგურებას ეწევა”, მასობრივი ინფორმაციის გავლენიანი საშუალებები “სისტემატურ მოთვინიერებას ექვემდებარებიან”, ჩეჩნეთის ომი მოსახლეობის სრულ მოსაობამდე გრძელდება, ხოლო ბიუროკრატიული აპარატის გავლენა სულ უფრო იზრდება. რუსეთის ეკონომიკური წინსვლა ნავთობზე ფასების ზრდის და არა რუსეთში საბაზრო ურთიერთობების განვითარების შედეგია. გრობე იმასაც აღნიშნავს, რომ მარტო პროდასავლური კურსის მემკვიდრე პუტინი ვერ შეძლებს სახელმწიფოს ფესვზე დაყენებას.

გაზეთი “მიტელდორჩე (კაიტუნგი” პუტინის მონაწილეობას “დიდი რვიანის” მუშაობაში “ტროლმფად” აფასებს. ფლორიან პასელის სტატიაში რუსეთის “დიდი რვიანის” სრულუფლებიან წევრად აღიარება პუტინის დიდ საგარეო-პოლიტიკურ წარმატებადაა მიჩნეული. ტროუმფის სხვა შემადგენელი ნაწილებია: ამერიკა-რუსეთის შეთანხმება მირთვული იარაღის შემცირების თაობაზე, ნატო-სიან პარტნიორობის

გაღრმავება და რუსეთისათვის საბაზრო ეკონომიკის მქონე ქვეყნის სტატუსის მინიჭება. გაზეთის აზრით, პუტინისადმი მადლიერების გრძნობა, უპირველეს ყოვლისა, პრეზიდენტ ბუშს გააჩნია. “მიტელდორჩე (კაიტუნგი”, სხვა გაზეთების მსგავსად, რუსეთში დემოკრატიული ცვლილებების არსებობას ეჭვის თვალით უყურებს.

“ფრანკფურტერ ალგემაინე (კაიტუნგი” წერს, რომ პუტინის ხელში საკმაოდ სუსტი ბანკო ეჭირა, მაგრამ თავისი შესაძლებლობები მაქსიმალურად გამოიყენა და წარმატებასაც მიაღწია. “სუსტ ბანკოში” რუსეთის ეკონომიკის სისუსტე და საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებში შეზღუდული მონაწილეობა იგულისხმება.

ბრიტანული “თაიმსი” წერს, რომ კანადაში დაფნის გვირგვინი ვლადიმირ პუტინის ერგო. რუსეთი არა მარტო “დიდი რვიანის” სრულუფლებიანი წევრი გახდა, არამედ სერიოზული ფინანსური დახმარებაც მიიღო, რომელიც რუსეთში დაგროვილი მასობრივი მოსაზრების იარაღის განადგურებას მოხმარდება. გაზეთი აქებს პუტინის პრაგმატიზმს, რომელიც ყოველთვის იმ გემორჩენის ძიებაშია, რაც მან დასავლეთთან დაახლოებისაგან შეიძლება მიიღოს. ამ წარმატების მოუხედავად, პუტინის მიერ “დიდი რვიანის” წევრთა შორის ადგილის დამკვიდრებას “თაიმსი” უფრო “აღქიმიად” მიიჩნევს, ვიდრე დიპლომატიურ წარმატებად.

რუსული გაზეთები კანადის სამიტს რუსეთ-დასავლეთის დაახლოების გაზაზე “მნიშვნელოვან ეტაპად” მიიჩნევენ. “ერემია ნოვოსტრი” რუსეთისათვის “დიდი რვიანის” სრულუფლენა წევრის სტატუსის მინიჭებას და 2006 წლის სამიტის რუსეთში დაგეგმ-

ვას “სამყაროს მერვე საოცრებას” უწოდებს. გაზეთის ანალიტიკოსები იმასაც აცნობიერებენ, რომ ეს სტატუსი რუსეთმა ანტიტერორისტულ ომში ამერიკისთვის გაწეული დახმარებით სათვის უფრო მიიღო, ვიდრე დემოკრატიული და ეკონომიკური მიღწევებისათვის.

კანადის სამიტის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი თემა აფრიკის კონტინენტისთვის გასაწვეი ფინანსური და ეკონომიკური დახმარება გახდა. მსოფლიო პრესის აზრი არც ამ საკითხზე აღმოჩნდა ერთგვაროვანი.

ინგლისური გაზეთი “გარდიანი” “დიდი რვიანის” სამიტს გამოეხმაურა სტატიით “აფრიკას უღალატეს”. საერთაშორისო ჰუმანიტარულმა ორგანიზაციებმა “დიდი რვიანის” მიერ აფრიკის მოსახლეობის დასახმარებლად დასახული გეგმები “მოძველებულად და არაადეკვატურად” მიიჩნიეს. ჯერ კიდევ გასულ წელს გენერალმა დამირებული “მარშალის გეგმა აფრიკისათვის” აღარ განვითარებულა. უღალატესი ქვეყნებისათვის ვალუბის ჩამოწერის გადაწყვეტილება არც ამჯერად მიიღეს.

გერმანული “ბერლინერ კაიტუნგი” კი დადებითად აფასებს სამიტზე მიღებულ დოკუმენტებს და მიიჩნევს, რომ თუ მიცემულ მასნს სწორად გამოიყენებენ, აფრიკული სახელმწიფოები სილატაკიდან თავის დაღწევას შეძლებენ. გაზეთის აზრით, თავად აფრიკელთა დამოკიდებულება საერთაშორისო დახმარებასადმი სულ უფრო კონსტრუქციული ღდება. აფრიკული სახელმწიფოები სულ უფრო მეტად ცდილობენ, თავად აღიღონ პასუხისმგებლობა თავიანთ წარმატებებზე და ნაწარმატებლობებზე.

რუსული პრესა ამტკიცებს, რომ „სიტუაცია პანკისის ხოზაზი თანდათან გამოდის ქართვლი ქალოვნების კონტროლიდან“

რუსიკო ნიქარაძე

რუსული წყაროები ამტკიცებენ, რომ სიტუაცია პანკისის ხეობაში თანდათან გამოდის საქართველოს სპეცსამსახურების კონტროლიდან. “ნეზავისიშია გაზეტა” 27 ივნისის ნომერში წერს, რომ “ბოევიკებისათვის” პრაქტიკულად შეუფერხებლად ხდება ღამის პერიოდში დიდი სატვირთო მანქანებით იარაღის, გადასატანი საზენიტო კომპლექსებისა და კავშირის საშუალებების მონოდება. გაზეთი იმონმებს ქართველი ჟურნალისტების ინფორმაციებს, რომ ცალკეული რაზმები ნატოს უნიფორმებს ატარებენ და სამთო მონყობილობებიც აქვთ.

გაზეთის მოჰყავს რუსეთის თავდაცვის მინისტრის ივანოვის მიერ მოსკოვში გამართულ პრესკონფერენციაზე გაკეთებული განცხადება, რომ იგი დაიღალა იმ დოკუმენტების კითხვით, სადაც სერიოზული სიგნალებია პანკისის ხეობაში რუსეთის წინააღმდეგ დაგეგმილი ტერორისტული აქტების თაობაზე.

“ექვევარეშა, საითაც აპირებენ ნასვლას “ბოევიკები” - ჩრდილოეთით, რუსეთში. ჩეჩნეთის მთელ რიგ რაიონებში ფედერალური დანაყოფების მიერ ნაპოვნია იარაღის ახალი საწყობები. ბანდორომირებების ლიდერების წინაშე დგას სერიოზული ამოცანა - გაიმეორონ 1996 წლის აგვისტო. ამას ამტკიცებს მასხადოვის მიერ დაგეგმილი გერზენის დაპყრობის ოპერაცია “ჯიხადი-2” და უკანასკნელ დღეებში ბანდორომირებების მიერ სახელმწიფო საზღვრის დარღვევის ფაქტები,” - წერს გაზეთი.

რუსული წყაროები ამტკიცებენ, რომ უკანასკნელი ჯგუფი 25 ივნისს დააკავეს გლადიკავაში სასაზღვრო რაზმებმა და ისინი სულაც არ ჰგავდნენ უბრალო მონადირეებს. არ არის გამორიცხული, რომ ეს მზვერვთა ერთ-ერთი ჯგუფიც ყოფილიყო, რომელიც, საზღვრის გადალახვის მარშრუტთან ერთად, იმასაც ამონწვთავდა, თუ როგორ აკონტროლებენ რუსი მესაზღვრეები იქაურობას.

აზგაზი

ყირგიზეთი ჩინეთის კონსული მოკლეს

შაბათს ღამით ყირგიზეთის დიდაქალქ ბიშკეკში მოკლეს ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის კონსული ვან ტუ უ. კონსულის მანქანას, რომელშიც ვან ტუ ოუსა და მძღოლის გარდა, უილიამ ბინსენქმენი წურმაჩამედ უმაროვი იჯდა, ორმა ახალგაზრდა კაცმა გაუხსნა ცეცხლი. ისინი სწრაფად მიიპაღწენ. პოლიცია აცხადებს, რომ თავდამსხმელების სამიზნე უმა-

როვი იყო, ხოლო კონსული შემთხვევითი მსხვერპლია. მეორე ვერსიის თანახმად, ვან ტუ იუ უიდელო სეპარატისტების მსხვერპლი გახდა. ეს უკანასკნელნი ჩინეთში, სინძიანის პროვინციაში მოსახლე უზამსონურ ეთნიკურ ჯგუფს წარმოადგენს, რომლებიც ჩინეთიდან გამოყოფასა “აღმოსავლეთ თურქესტანის” სახელმწიფოს შექმნას მოითხოვენ.

ბარდაი ცვალა ავღანეთის ყოფილი დოქალკი

86 წლის ასაკში რომში გარდაიცვალა ავღანეთის ყოფილი მეფის, ზაჰირ შაჰის მეუღლე და ავღანეთის ყოფილი დედოფალი ხომაირა შაჰი. სიკვდილის მიზეზი გულის გაჩერება გახდა.

ექს-დედოფალი 1973 წლიდან, მას შემდეგ, რაც ზაჰირ შაჰის ბიძამ-

ალ გორი პრაიზიდენტ ბუშს აპრიტქიპას

“მათ ვერ შეძლეს ზინ ლადენის დაჭრა, არ შეიყვანეს ავღანეთში საემბარის რაოდენობით ანთოთამორისო ჯარები, რათა აღმოეფხვრათ ქვეყანაში ქაოსის ხელახლა დამკვიდრების შესაძლებლობა,” - განაცხადა აშშ-ს ყოფილმა ვიცე-პრეზიდენტმა და პრეზიდენტობის კანდიდატმა ალბერტ გორმა.

გორმა, რომელიც საქველმოქმედო სადილს ესწრებოდა ტენესის შტატში, ასევე მკაცრად გააკრიტიკა ბუშის ეკონომიკური და საკადრო პოლიტიკა.

ვისთვის - ბოროტების ბუდა, ვისთვის - ზამყნარაბლოზის ნიშაში

ირანის ახალი ამბების ოფიციალური სააგენტოს, “რენას” ცნობით, რომის პაპი ოთანე პავლე მეორე მიესალმა ირანის პრეზიდენტის მოჰამად ხათამის ინიციატივას (ცივილიზაციათა და რელიგიათა დიალოგის) დაწყების შესახებ და იმ კონკრეტულ დონისძიებებს, რომელიც მისი ხორცესხების მიზნით იმართება.

პაპი მიესალმა, აგრეთვე, ირანის ხალისუფლების მცდელობას, გადაჭრას ის პრობლებები, რომლებიც შიიტებსა და ქვეყანაში მოქმედ რელიგი-

ურ უმცირესობებს შორის წარმოიშვა. აღსანიშნავია, რომ მეერთებულ შტატებში ირანს “ბოროტების ღერძად” და ტერორიზმის ბუდედ მიიჩნევენ. თეირანი, თავის მხრივ, აშშ-ს ვალში არ რჩება და “დღე სატანად” და “დეკადანის ბასტიონად” მოიხსენიებს. პაპის დადებითი გამოხმაურება მნიშვნელოვან მორალურ მხარდაჭერად უნდა ჩაითვალოს ირანისათვის, რომლის საერთაშორისო იზოლაციაში მოქცევას აშშ დიდი ხანია ცდილობს.

წყალდიდობა საქართველოში

თამარ მაისურაძე

ოფიციალური ინფორმაცია

საქართველოს მასშტაბით სამი დღის განმავლობაში მოსულმა კოკისპირულმა წვიმებმა ქვეყანას სერიოზული ზარალი მიაყენა. მსს-ს საგანგებო სიტუაციებისა და სამოქალაქო თავდაცვის მთავარი სამმართველოს ცნობით, ბორჯომში ადიდდა მდინარე გუჯარულა, რის გამოც კვირას, დილის 5 საათზე, ევაკუირებულია ორი ოჯახი და მათი კუთვნილი მსხვილფეხა საქონელი, წყალმა წაიღო ფრინველი და წვრილფეხა საქონელი.

ბორჯომი-ახალციხის გზაზე, ჩითახევის დასახლებასთან, ჩამოვსე ქვალორდის ზევი. სამცხე-ჯავახეთის მსს-ს საგანგებო სიტუაციებისა და სამოქალაქო თავდაცვის სამხარეო შტაბის მიერ მობილიზებულ იქნა ტექნიკა და მიმდინარეობს განმენდიითი სამუშაოები. სამხარეო შტაბის პირადი შემადგენლობა გადაყვანილია გაძლიერებულ რეჟიმზე.

სოფელ ქსანში დაიტბორა 7 ოჯახი და სასოფლო-სამეურნეო საფარგულები; ახალგორის რაიონის სოფელ მოსაბრუნში მცხეთა-მთიანეთის მსს საგანგებო სიტუაციებისა და სამოქალაქო თავდაცვის სამხარეო შტაბის პირადი შემადგენლობის მიერ ევაკუირებული იქნა 5 ოჯახი, წყალმა წაიღო ერთი საცხოვრებელი სახლი.

სიღნაღის რაიონის სოფელ ბოდბისხევი ადიდდა მდინარე ბოდბისხევი, რომელმაც დაანგრია ჯებირები და სხვადასხვა სახის საინჟინრო ნაგებობები. წყალმა გაიტაცა სამი მსუბუქი ავტომანქანა. დაკეტილია ლაგოდეხთან შემაერთებული მაგისტრალი. სოფელ ნაფარეულთან ალაზანი ცენტრალურ ტრასაზე გადმოვიდა. გზები წყლით დაიფარა პანკისის ხეობის სოფლებში — დუისსა და საკობიანოშიც.

ავარიულ მდგომარეობაშია ევლისციხე-ყვარლის ხიდი. ოთხი ხიდი დაინგრა სიღნაღის რაიონში. მათ შორის ცენტრალური მაგისტრალის ორი — ბაკურციხე-წნორი-ლაგოდეხის და სიღნაღთან დამაკავშირებელი ორი ხიდი. დატბორილია კერძო მიწის ნაკვეთები, რომლებიც ალაზანმა შლამით დაფარა. სოფლებში ულიანოვკასა და ნუკრიანში დი-

წყალდიდობა მარნეულის რაიონში

- ხალხო, სახლში ვერ შევსულვართ, ნათესები სულ წავგივლეა წყალმა.

კაი, ქალო, ნათესებს ჩივი, სამი შვილი მყავს, ერთი პატარა ქოხი მქონდა და ისიც თავზე მენგრევა.

- დილას ბავშვები მანქანის თავზე შევსვი, ისე შემეძინდა.

ეს დიალოგები სოფელ წერეთლის ცენტრში მოვისმინეთ. ქუჩაში დარჩენილ, გამწარებულ მოსახლეობას აქ მოეყარა თავი. როგორც ისინი ამბობენ, წვიმისგან ადიდებულ მდინარე ალგეთს დილის 5 საათზე ჯვები რები გაურღვევია და წყალი პირდა-

პირ სახლებში შევარდნილა. გარეთ ძლიეს გამოუსწრიათ.

- შვილო, აღარაფერი დავერჩა, 500 ლიტრი ღვინო გამიფუჭდა, - გვითხრა თავის გასაჭირზე წერეთელელმა შოთა კაპანაძემ. არც დანარჩენები იყვნენ კარგ დღეში. ზოგს ფეკილი, ზოგსაც სხვა სასოვავე გაუფუჭა წყალმა. ქათამი და წინილა ხომ თითქმის სულ აღარ დარჩათ აქაურებს.

ერთ-ერთ სახლთან მარნეულის რაიონის სახანძრო მანქანა იდგა და მეხანძრეებიც რაღაცას წვალბდნენ.

თუ მოვლენ, ფულს გვითხოვენ, ან 40 ლიტრი ბენზინი ჩავგისხითო, გვეუბნებიან. - გვითხრა დალი ცარციძემ.

მარნეულელი მეხანძრეებისგან ვერაფერი გავიგეთ. ზაერბაიჯანულად მოლაპარაკებს ვერც ჩვენ გაგვგებინეთ ვერაფერი. ერთი კი ფაქტია, რომ ისინი სახლების სარდაფებიდან წყლის ამოტუმბვისთვის მართლაც ითხოვნენ 40 ლიტრ ბენზინს. ვინც ვერ წაუსხამდა, მაშინ თვითონ ვედროებით უნდა ამოეღო წყალი სარდაფიდან. თუმცა, მეხანძრეები და სახანძრო მანქანა დიდი შველა როდი იყო. მათი 3-მეტრიანი წყლის მილი სარდაფამდე ვერ აღწევდა. ერთადერთი - ეზოში დამდგარ დიდ გუბებს თუ ამოაშრობდნენ.

წერეთელში არც დამხმარე ჩანდა ვინმე და არც გამგებელი. მარნეულის რაიონის გამგებელი გოჩა ლორია მეზობელ სოფელ აღმაშენებელში (ძველ ორჯონიკიძეში) იმყოფებოდა.

- რავა, ორჯონიკიძეში რომ წავიდა, წერეთელს გადაახტა? რავა, წერეთელი არ გაიარა? - არ ჩერდებოდნენ ქალები.

ორჯონიკიძეში გამოსაჩენი ხალხი ცხოვრობს, - ასეთი იყო პასუხი. გამგებელი მართლაც ორჯონიკიძეში ვნახეთ. ამ სოფელშიც ანალოგიური სიტუაცია იყო. მოსახლეობა სახლებში ვერ შედიოდა - დილის 6 საათიდან გარეთ ვართო. თუმცა, წერეთლელებისგან განსხვავებით, უკეთეს პირობებში იყვნენ. აქაურ სახანძრო მანქანებს გრძელი მილებიც ჰქონდათ და არც 40 ლიტრ ბენზინს ითხოვდნენ გასამრჯელოდ.

"არხებიდან წამოსულ წყალს მიმართულება შევუცვალეთ და მდინარეში მიედინება. თბილისიდან სამაშველო რაზმი ჩამოვიდა, რომლის ფუნქცია ის არის, წყალწალეხულ ხალხს თოკი გადაუდოს. მე მინდა ტექნიკა, რომელიც ამ წყალს ამოქაჩავს. 3 სახანძრო მანქანა ჩამოვიდა რუსთავიდან, თბილისიდან და კოვრიდან. ეს არ არის საკმარისი. დღეს კიდევ თუ იწვიმა, სამშით აღარ არის, რადგან არხები დავანგრიეთ და წყალი სოფლამდე აღარ მოვა," - დაგვაშმენიდა გოჩა ლორია.

ვინ დავხმარება დაზარალებულებს, არავინ იცის, სიმართლე გითხრათ, არც მათ აქვთ ვინმეს დახმარების იმედი. **"ქუჩაში კარგად დარბოდნენ და ყვიროდნენ, გამგებლად აკვირჩიეთო,"** - ამბობდნენ ისინი.

პოზიკა ხაზაიის ფოტოში

პროფტაქნიკუმების ბედი დამოკრახილ საქართველოში

დაწუნებული „ქარხნო-ატორიკები“, ოფის-მინაქარები და მათი გაგდახული დამლაგებლები

ნინო ცინცაძე

ჰკითხეთ მანქანის მძღოლებს, ადვილი საპოვნელია თუ არა კარგი "კარბურატორიკი"? ყველა გიპასუხებთ, რომ - არა.

საქართველო "ტრასეკას" პროექტსა და მის სანავთობო მიღებზე დიდ იმედებს ამყარებს. რამდენიმე წლის წინათ სწორედ ამ მიღების შემდეგლებზე ტენდერი გამოცხადდა. აღმოჩნდა, რომ საქართველოში მუშა, რომელმაც მიღების თანამედროვე, ორმაგი სტანდარტებით შედგებდა იცის, არ არსებობს, რადგან ჩვენს პროფტექნიკუმში შედუღება ძველებური მეთოდით ისწავლებოდა. ტენდერში ორმოცდაათმა თურქმა მუშამ გაიმარჯვა. ცოტა ხანში მათ ქართველები დაიქირავეს, რამდენიმე დღეში შესაწავლეს შედუღების თანამედროვე წესი, შემდეგ კი იმ სამუშაოს შესრულებაში, რაც მათ ევალებოდათ, ქართველ მუშებს თავიანთი მაღალი ხელფასის დაახლოებით 10% უხდიდნენ. თურქებიც კმაყოფილი იყვნენ და ქართველებიც.

ჰკითხეთ მოსამსახურე დელებს, ადვილი საპოვნელია თუ არა კარგი ძიძა? საქართველოში დღეს მეგრმა არ იცის, რომ ნებისმიერ ნორმალურ ქვეყანაში ძიძის პროფესია ისწავლება, მას უმაღლესის დამთავრება არ სჭირდება და, თანაც, იგი დიდი მოთხოვნით სარგებლობს. მაგალითად, ფინეთში დამლაგებელთა ცხრათვიანი კურსი აკრებოდა.

რამდენად უცნაურიც უნდა იყოს ქართული ცნობიერებისთვის, დღეს ჩვენს ქვეყანაში არიან ახალგაზრდები, რომლებსაც უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლის გაგრძელება არ სურთ. მეცხრე კლასის შემდეგ სიახველებით დაუფლებოდნენ რაიმე ხელობას, რაც მათ შემდეგ სამუშაოს შოვნას გაუადვილებდა, სწავლაშიც ცოტად დროს დახარჯავდნენ და დამოუკიდებელ ცხოვრებასაც მალე დაიწყებდნენ. რას აკეთებს სახელმწიფო მათთვის?

საბჭოთა კავშირში პროფტექნიკური სასწავლებლების კარგად ორგანიზებულობი სისტემა არსებობდა. საქართველოში 208 პროფტექნიკური სასწავლებელი იყო, სადაც 320 სპეციალობა ისწავლებოდა. სასწავლებლებში კარგ მატერიალურ-ტექნიკურ ბაზას ფლობდნენ და სპეციალისტებს არა მხოლოდ საქართველოსთვის ამზადებდნენ. მაგალითად, ვანის პროფესიული სასწავლებელი პოლნისკის საკრავი მანქანების აღმართის სპეციალისტებს ამზადებდა. ხუმრობას, რომ იმ თანხებით,

ხელოსნების "ზირე" ელიავას ბაზრობაზე

რაც ამ სასწავლებლებში მოსწავლეთა მომზადებაზე იხარჯებოდა, კაცს პარვარდშიც კი მოამზადებდით. არც არის გასაკვირი: პროფტექნიკუმები ხომ საბჭოთა პროლეტარიატის სამეცხოველბად ითვლებოდა. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, ბუნებრივია, ამ სისტემაზე მორგებული პროფტექნიკუმების ქსელიც დაიშალა და დადგა ამ სასწავლებლების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განიავების დრო.

მწელი სათქმელია, ქართული სახელმწიფოს გულაცრუება პროფესიული განათლებისადმი საბჭოთა მემკიდრეობის "ამოძირკვის" სურვილითაა გაწონეული, თუ იმ მიზნით, რომ ჩვენს ქვეყანაში ყველა უმაღლესი დიპლომის მფლობელი იყოს. ფაქტი ერთია: თანხა, რომელსაც დღეს სახელმწიფო პროფესიული განათლების გამყოფს, მისი კონსერვაციისთვისაც კი არ არის საკმარისი, განვითარებაზე რომ არაფერი ვთქვათ.

არადა, პოსტ-საბჭოთა სივრცესა და აღმოსავლეთ ევროპაში ბევრმა ქვეყანამ აირჩია პროფესიული განათლების სისტემა, როგორც განათლების განვითარებისა და ეკონომიკის გაჯანსაღების ერთ-ერთი პროირიტეტული გზა. მაგალითად, უზბეკეთში, პროფტექნიკური განათლების სისტემის განვითარების სამრეზიდენტო პროგრამა განხორციელდა. თუ ადრე იქ 200-მდე პროფტექნიკური არსებობდა, დღეს მათ უახლესი ტექნოლოგიებით აღჭურვილი 1500 ახალი სასწავლებელი შექმნეს,

რომლებიც, თავისთავად, უკვე მცირე სანარმოები, ნებისმიერი ახალი ქარხნისა თუ სანარმოს მიკრომდებლები არიან. უზბეკეთში აქცენტი კეთდება ისეთ ტექნოლოგიებზე, როგორიცაა მობილური კავშირები, კომპიუტერების აწყობა, კავშირგაბმულობა, მანქანათმშენებლობა და სხვა. ამ პროგრამაზე დაახლოებით 500 მილიონი დოლარი დაიხარჯა. მასში მონაწილეობდა მსოფლიო ბანკი, აზიის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ფონდი და ტასისის ფონდი.

საქმე ის არის, რომ უზბეკეთს (და მრავალ სხვა ქვეყანას) მსგავსი დახმარებების მიღებისა და პროექტების განხორციელების საშუალება ამ პრობლემით სახელმწიფოს დაინტერესება აძლევს. სულ ცოტა, რაც სახელმწიფომ უნდა გააკეთოს, შემდეგია: მთავრობამ ადამიანური რესურსების განვითარება სახელმწიფო პრიორიტეტად უნდა გამოაცხადოს. ერთადერთი ქვეყანა პოსტ-საბჭოთა სივრცეში, რომელსაც ეს არ გაუკეთებია, საქართველოა! ჩვენ ხომ ერთხმ განათლებულები ხალხი ვართ იმისთვის, რომ ადამიანური რესურსების განვითარება სახელმწიფო პრიორიტეტად გამოცხადოთ. ჩვენი პრიორიტეტები დემოკრატია, კორუფციასთან ბრძოლა და ინფრასტრუქტურების განვითარებაა. უცხოელ ინვესტორებს ძალიან უყვირთ, ვინ უნდა იმუშაოს ამ განვითარებულ ინფრასტრუქტურებში, თუ იქ სამუშაოდ

პროფესიონალებს არ მოვამზადებთ. ისე, უცხოელებს სჩვევიათ ლოკიურ-პრაქტიკული შეკითხვებით თავის მოგზრება...

თუმცა, ზემოთქმულის მიუხედავად, უნდა ითქვას, რომ საქართველოში პროფესიული განათლება სრულ განადგურებას მიიწვ გადაურჩა. 1997 წლიდან ჩვენს ქვეყანაში მუშაობს ევროპის მომზადების ფონდის საქართველოს ობსერვატორია, რომელიც შრომის ბაზრის კვლევას, პროფესიული განათლების სისტემის რეფორმას და ამ სფეროში მომუშავე შედგაოგთა გადამზადებას ემსახურება. ამ პროექტის მეშვეობით საქართველოში შრომისა და განათლების სფეროს სპეციალისტები პირველად დაუკავშირდნენ ერთმანეთს. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს, განათლების სამინისტროსა და ევროპის მომზადების ფონდის ერთობლივი მუშაობით მომზადდა და უცხოელი სპეციალისტების მიერ ექსპერტიზა გაიარა კანონმა პროფესიული განათლების შესახებ. ეს კანონი 1998 წელს მიიღეს და მასში ჩადებულია მუხლმა, რომელიც პროფესიული განათლების დაფინანსების უფლებას ეკრძო პირებსაც აძლევდა, პროფესიული განათლება გაქრობის საგან იხსნა - ხედერი, რომელსაც, მაგალითად, ჩვენი მეზობელი სომხეთი ვერ გადაურჩა. **"პროფესიული განათლების სისტემა იარაღია სახელმწიფოს ეკონომიკური გა-**

ჯანსაღების, უმუშევრობისა და სხვა სოციალური ტიპის პრობლემების მოსაგვარებლად," - ამბობს განათლების სამინისტროს პროფესიული სწავლების დეპარტამენტის თავმჯდომარე ალექსანდრე მჟიბაძე. ამ დეპარტამენტის, მომზადების ფონდის ობსერვატორიისა და უცხოელ პარტნიორთა დახმარებით მომზადდა სტანდარტი 18 სპეციალობაში და შეიქმნა ყოველგვარი ზედმეტი თეორიისგან განტვირთული პრაქტიკული, კონკრეტული სახელმძღვანელოები. კაჭრეთის ლოკიურ-პრაქტიკული შეკითხვებით თავის მოგზრება... თუმცა, ზემოთქმულის მიუხედავად, უნდა ითქვას, რომ საქართველოში პროფესიული განათლება სრულ განადგურებას მიიწვ გადაურჩა. 1997 წლიდან ჩვენს ქვეყანაში მუშაობს ევროპის მომზადების ფონდის საქართველოს ობსერვატორია, რომელიც შრომის ბაზრის კვლევას, პროფესიული განათლების სისტემის რეფორმას და ამ სფეროში მომუშავე შედგაოგთა გადამზადებას ემსახურება. ამ პროექტის მეშვეობით საქართველოში შრომისა და განათლების სფეროს სპეციალისტები პირველად დაუკავშირდნენ ერთმანეთს. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს, განათლების სამინისტროსა და ევროპის მომზადების ფონდის ერთობლივი მუშაობით მომზადდა და უცხოელი სპეციალისტების მიერ ექსპერტიზა გაიარა კანონმა პროფესიული განათლების შესახებ. ეს კანონი 1998 წელს მიიღეს და მასში ჩადებულია მუხლმა, რომელიც პროფესიული განათლების დაფინანსების უფლებას ეკრძო პირებსაც აძლევდა, პროფესიული განათლება გაქრობის საგან იხსნა - ხედერი, რომელსაც, მაგალითად, ჩვენი მეზობელი სომხეთი ვერ გადაურჩა. **"პროფესიული განათლების სისტემა იარაღია სახელმწიფოს ეკონომიკური გა-**

განვითარების ფონდმა, ევროპის მომზადების ფონდის საქართველოს ობსერვატორიამ, განათლების სამინისტრომ და შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ წამოიწყეს ერთობლივი პროექტი, რომელიც საქართველოში შრომის ბაზრის და ადამიანური რესურსების განვითარების კვლევას ჩაატარებდა. პროექტი სამინიანი უნდა ყოფილიყო და ევროპელი ინვესტორები მასში მილიონ ორას ორმოცდაათ ათას დოლარს დებდნენ. საქართველოს მხარეს სამი წლის განმავლობაში ეტაპობრივად 300 000 დოლარი უნდა გამოეყო. პროექტი ითვალისწინებდა ისეთი სამსახურის შექმნას, სადაც ნებისმიერი უმუშევარი ადამიანი მიიღებდა ინფორმაციას შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესახებ და კონსულტაციას ამა თუ იმ პროფესიის მიღებისთვის. პროექტი განიხილეს და მოიწონეს საინვესტიციო სამსახურე და მასზე საქართველოს პრეზიდენტსაც ჰქონდა ხელი მოწერილი. უცხოელმა ინვესტორებმა თანხა გამოეცხად, მაგრამ პროექტი მაინც ჩაიშალა, რადგან საქართველოს მხარემ - განათლებისა და შრომის სამინისტრომ - თანხა არ გამოყო.

ზემოთ ვახსენეთ, რომ სომხეთში პროფესიული განათლების სისტემა განადგურდა. თუმცა, იქ უკვე გოწნ მოეგნენ და მთავრობამ ადამიანური რესურსების განვითარება ქვეყნის პრიორიტეტად გამოაცხადა. სომხეთში ტასისის ფონდის სამმილიონიანი პროექტი იწყება. ცოტა ხნის წინათ ამ პროექტს საქართველოსაც სთავაზობდნენ. ერთადერთი პრობა, რაც ჩვენს მხარეს უნდა შეესრულებინა, ადამიანური რესურსების განვითარების ქვეყნის პრიორიტეტად გამოცხადება იყო. სამწუხაროდ, პირობა პირობად დარჩა.

2000 წელს პროფესიული სწავლების დეპარტამენტში ევროპის მომზადების ფონდის საქართველოს ობსერვატორიის და სხვა უცხოელი სპეციალისტების დახმარებით შექმნა სჭირდება, მის შექმნას კი - სახელმწიფოს დაინტერესება. თბილისში არსებულ უცხოურ ოფისებში მომუშავე დამლაგებლები კი სამსახურის ხშირად იმის გამო კარგვენ, რომ ატაკის საშემნდი ტილოთი კომპიუტრებსაც აპრიანებენ.

ვივა, პენტაკამპეონი!

პელე და რონალდო

REUTERS

გერმანია

მწვრთნელი:
რუდი ფიოლერი

შეცვლა:
კლოზე - ბირჰოფი 74'
იერემისი - ასამოა 77'
ბოდე - ციგე 84'

გაფრთხილება:
კლოზე 6'

განლაგება: 3-5-2

ბრაზილია

მწვრთნელი:
ლუის ფელიპე სკოლარი

შეცვლა:
რონალდინიო - ევინიო 85'
რონალდო - დენილსონი 90'

გაფრთხილება:
როკე ევნიორი 8'

განლაგება: 3-5-2

გოლები: 0:1, 0:2 რონალდო (67, 79)
მსაჯი: პიერლუიჯი კოლინა (იტალია)
სტადიონი: იოკოჰამა 70564 მაყურებელი

ცეცხლოვანი სამბასა და ტექნიკური ფეხბურთის გარდა, ბრაზილიამ მთელ მსოფლიოს პორტუგალიურად თვლაც ასწავლა. აქამდე ფეხბურთის ყველა მოყვარულს, იმ იშვიათი გამონაკლისების გარდა, რომლებიც პორტუგალიურ ენას ფლობენ, მხოლოდ ოთხამდე შეეძლო დათვლა, იოკოჰამას მატჩის შემდეგ კი ბრაზილიური ფეხბურთის გულშემატკივართა ლექსიკონს კიდევ ერთი სიტყვა შეემატა – პენტა. პენტაკამპეონე დღეიდან მხოლოდ ერთი გუნდია ამქვეყნად. ზუთჯერ მუნდიალის მოგება ვერც ერთმა ნაკრებმა ვერ შეძლო, სამბას შეიღების გარდა. ახლა ვინაა დაენევა ეგზოტიკურ სამხრეთამერიკელებს? განა ძალუძს ვინმეს, გაარდვიოს ამაზონის ჯუნგლებს ხშირი ბარდები, ან დაძლიოს ათასი სინათლის წელი? ბრაზილიის ნაკრები ისე შორს წავიდა, რომ დანარჩენ საფეხბურთო სამყაროს მხოლოდ ოცნება თულა შეუძლია ასეთ მიღწევებზე.

ბრაზილიის წლევიანდელი ნაკრები სულაც არ იყო დახვეწილი ფეხბურთის იდეალური ნიმუში. ალბათ, ყველას ახსოვს, როგორ გაუჭირდათ ბრაზილიელებს საკვალიფიკაციო ეტაპის დაძლევა. იმის საფრთხეც კი არსებობდა, რომ მსოფლიოს ოთხგზის ჩემპიონები საერთოდ ვერ მოხვედრილიყვნენ მუნდიალზე. ასეთივე პრობლემის

წინაშე იდგა გერმანიის ნაკრებიც. განა დაავიწყდა ვინმეს გერმანელთა უკრაინული პლეი-ოფი, ანდა მოულოდნელი მარცხი ამხანაგურ მატჩში არაფრით გამოჩნეულ უელსის ნაკრებთან? არც ერთი გუნდისგან სპეციალისტები განსაკუთრებულს არაფერს მოელოდნენ მუნდიალზე. გერმანელებს სულაც ჯგუფში ჩარჩენას უწინასწარ მეტყველებდნენ, მაგრამ “კაცი ბჭობდაო...” ხომ გაგიგონიათ?

ფინალის წინ ბრაზილია ლამის მასობრივმა ისტერიამ მოიცვა. ხალხს კარგად ახსოვდა ოთხი წლის წინანდელი სამიწელი იმედგაცრუება, როცა მასპინძელმა ფრანგებმა ტეტრაკამპეონებს სასტიკი მარცხი აგემეს. ტორსიდა ბორგაგდა, შფოთავდა და მესხუთე ტიტულს ელოდა. კოპაკაბანაზე შეკრებილი როო-დე-ფანერიოს მოსახლეობის ნახევარზე მეტი ისე გამაყურებლად ქომაგობდა თავის ნაკრებს, რომ მათი ყიჟინა ბრაზილიელ ფეხბურთელებს იოკოჰამაში ესმოდათ. ეს მატჩი რონალდოს და კომპანიას აუცილებლად უნდა მოეგო, ბრაზილიაში არავინ ფიქრობდა მარცხზე, ყველა ტრიუმფისთვის ემზადებოდა და ტრიუმფის დროც დადგა.

ბრაზილია გერმანიის წინააღმდეგ, ისტორიული მატჩი, საოცარი ფინალი. ასეთი დაპირისპირება მუნდიალის ფინალურ ეტაპზე აქამდე არასოდეს ყოფილა. იოკოჰამაში გერმანელები და ბრაზილიელები პირველად წარსდგნენ ერთმანეთის პირისპირ. სტატისტიკა მთლიანად სამხრეთამერიკელთა მხარეს იყო. ამხანაგურ მატჩებში

ბრაზილიას გერმანელებზე უკეთესი ბალანსი ჰქონდა, გარდა ამისა, იტალიელი არბიტრი პიერლუიჯი კოლინა გერმანელ ფეხბურთელებს საკმაოდ ცუდად ჰყავდათ დაცდილი. რატომ? გახსოვთ საკვალიფიკაციო ეტაპზე გერმანიის ნაკრების სამიწელი მარცხი ინგლისელებთან? გახსოვთ 1999 წლის ჩემპიონთა ლიგის ტრაგიკული ფინალი “ბაიერნისა” და “მანჩესტერის” მონაწილეობით? ჰოდა, თუ გახსოვთ, ალბათ, მიხვდებით კიდევც, რის გამოც არ აღეძვრებოდათ გერმანელებს მაინცდამაინც კარგი მოგონებები იტალიელი არბიტრის დანახვაზე...

კოლინამ ვერც ამჯერად მოუტანა ბედნიერება გერმანიის ნაკრებს. თუმცა, კოლინას რას ვერჩით, გერმანელთა უბედურების მიზეზი გახდა ზუსტად ის კაცი, ვინც ბუნდესნაკრები ფინალამდე მიიყვანა – მიუნხენის “ბაიერნისა” და გერმანიის ეროვნული გუნდის შეუდარებელ გოლიკიერს ოლივერ კანს, რომელიც ფინალამდე მსოფლიოს საუკეთესო მეკარედ აღიარეს და იამინის სახელობის პრიზი გადასცეს, ყველასთვის მოულოდნელად, საოცარი, თითქმის სულელური შეცდომა მოუვიდა და ბრაზილიამ ანგარიში გახსნა. დიტმარ მსაჯის სასტვენის მოლოდინში, ნამოდგომა დააგვიანა. კოლინამ თამაში არ გააჩერა, რაც, შესაძლოა, შეცდომაც კი იყო. კანმა რივალდოს დარტყმა მიიგერიო, მაგრამ სველი ბურთი ხელიდან გაუსხლტა

და... რონალდო არასოდეს ამბობს უარს ამგვარ საჩუქრებზე. არც ახლა დაბნეულა, საოცრად მშვიდად და ზუსტად დაარტყა გერმანელთა კარში. ოლივერ კანი უძლური აღმოჩნდა...

ამით, ფაქტობრივად, ყველაფერი დამთავრდა. გერმანელები იბრძოდნენ, ცდილობდნენ, მაგრამ მონდის ცენტრში ბალაკი აკლდათ, ზურგს უკან კი კანის შეუპოვარ სუნთქვას ვეღარ გრძნობდნენ და თამაშის გადარჩენაც ვეღარ შეძლეს. რონალდომ მეორეჯერაც ივსჟაცა და ბრაზილია პენტაკამპეონე გახდა.

უსაზღვრო იყო ბრაზილიელთა სიხარული და ოლივერ კანის მწუხარება. ვერავინ - ვერც თანაკლებელმა ტომას ლინკემ, ვერც მთავარმა მწვრთნელმა რუდი ფიოლერმა, ვერც მატჩის არბიტრმა პერლუიჯი კოლინამ და ვერც ბრაზილიელთა კაპიტანმა მარკოს კაფუმ ვერ შეძლო, ოლივერ კანისთვის ნუგეში ეცა. დამარცხებული კაპიტანი მარტო იყო თავის დაუძლეველ ტყივლთან ერთად. სწორედ ამისი ემინოდა ფრანც ბექენბაუერს, როცა ამბობდა, არ შეიძლება ყველაფრის მხოლოდ კანის მხრებზე გადატანაო. ერთხელ თვით ტიტან ატლანტოსსაც უმტყუნა მუხლმა და დედამინის თაღის ზიგვა ვეღარ შეძლო. რა გასაკვირია, რომ კანმა ამდენ სიმძიმეს ვეღარ გაუძლო. მან ხომ მთელი ტურნირი შესანიშნავად ჩაატარა, ბალაკთან ერთად გუნდი ფინალში გაიყვანა და მხოლოდ ერთი შეცდომა მოუვიდა, ერთადერთი

ბაპრძელაზა B2 ბაპრძელა

ვივა პენტაკამპიონი!

პირველი გპარდიდას

შეცდომა, რომელიც გერმანელებს თასის დაკარგვის ფასად დაუჯდათ...

რა გაენწყობა, ბუნდესნაკრები ღირსეულად დამარცხდა, “სელესაომ” ღირსეულად გაიმარჯვა. აზიურ მუნდიალზე ყველაზე სტაბილური გუნდი, ალბათ, მაინც ბრაზილია იყო. გერმანია კი მხოლოდ ერთხელ დამარცხდა და ისიც - ფინალში. კანს ნუგეშად ისლა დარჩენია, რომ 2006 წლის მუნდიალი გერმანიაში გაიმართება და მასპინძლები ოთხი წლის შემდეგ აუცილებლად შეეცდებიან მოეოთ ტიტულის მოპოვებას. მანამდე კი მსოფლიოს ახალი, უფრო სწორად, ძველი და მარავალგზის გამარჯვებული ჩემპიონი ჰყავს – პენტაკამპიონე ბრაზილიის ნაკრები, რომელიც ისეთ მწვერვალზე ავიდა, შეუძლია, ამაყად გადმოხედოს ქვემოთ დარჩენილებს და ნიშნის მოგებით ჰკითხოს: აბა, რომელი ხართ ჩემისტანა?!

რუდი ფიოლერი (გერმანიის ნაკრების მთავარი მწვრთნელი):“როცა გუნდი ფინალში აგებს, საშინელ იმედგაცრუებას გრძნობს. ჩვენთვის ნათელი იყო, რომ ფავორიტებად ბრაზილიელები ითვლებოდნენ და გერმანიის ნაკრებისთვის ფინალში გასვლა უკვე დიდი წარმატება იყო, მაგრამ მაინც ძალიან დაგეწყდა გული მარცხის გამო.

ჩვენ ცუდად არ გვითამაშია. ორივე ტაიმში ბურთს კარგად ვაკონტროლებდით და მეტოქის იერიშებს ღირსეულად ვვხდებოდით. ბრაზილიელები საოცარი ინდივიდუალური ოსტატობით გამოირჩევიან, რამაც არაერთი პრობლემა გაგვიჩინა. ოლივერ კანს არ ვსაყვედურობ, მან საოცარად კარგად ითამაშა მუნდიალზე და სწორედ მისი დამსახურებაა, ფინალში რომ გავვდიო.

ბრაზილია ამ ტურნირზე საუკეთესო გუნდი იყო და სულაც არ არის საოცარი, ჩემპიონი რომ გახდა, მათ ეს ნამდვილად დაიმსახურეს.”

ფრანც ბეკენბაუერი (გერმანიის ნაკრების ყოფილი თავაჯი):“გერმანიის ნაკრებმა საკმაოდ კარგი მთაბეჭდილება დატოვა ამ მუნდიალზე და სერიოზული განაცხადი გააკეთა 2006 წლის ჩემპიონატის მოგებაზე. ვიცეჩემპიონის ტიტული საკმაოდ სერიოზული მიღწევაა.

ძალიან ვწუხვარ კანის შეცდომის გამო. ეს, ალბათ, იმიტომ მოხდა, რომ რივალდომ ძლიერად დაარტყა, თანაც ბურთი სველი იყო. ამგვარი რამ 1986 წლის ფინალში ტონი შუმახერსაც დაემართა, როცა არგენტინელებმა გოლი გაგვიტანეს.”

ოლივერ კანი (გერმანიის ნაკრების მეკარე): “რა თქმა უნდა, საშინელებაა, როცა მთელი ტურინირის მანძილზე მხოლოდ ერთ შეცდომას დაუშვებ და ასე მწარედ დაისჯები. შეცდომა, ბუნებრივია, ადამიანური თვისებაა, მაგრამ ფინალში დაშვებული შეცდომა ორმაგად მწარეა. ეს ბურთი უნდა ამეღო, ამაზე ორი აზრი არ არსებობს და ვერანაირი დამშვიდება ვერ მიშველის.

ძალიან კარგი გუნდი გვყავს, დარწმუნებული ვარ, რომ ეს ნაკრები თავის ტიტულს აუცილებლად მოიგებს, თუნდაც ოთხი წლის შემდეგ.”

ლუიმ ფელიპ სკოლარი (ბრაზილიის ნაკრების მთავარი მწვრთნელი): “საშინლად ბედნიერი ვარ. ბრაზილიის ნაკრები სახლში ჩემპიონად ბრუნდება, ეს მაშინ, როცა ჩვენი წარმატების არავის სჯეროდა. საოცრებაა! ჩვენ ბევრი ვიმრომეთ ამ გამარჯვების მოსაპოვებლად და, ალბათ, ვიმსახურებდით წარმატებას. ეს დღე არასოდეს დაგვავიწყდება.

ჩვენი წარმატების საიდუმლო ერთმანეთის და ფანების სიყვარულშია. ჩვენ უდიდეს მხარდაჭერას ვგრძნობდით გულშემატიერებისგან, მათგან საოცარი დადებითი ენერგია მოდიოდა. ვულოცავ მთელ ბარზილიას, ეს უბრალოდ, სასწაულია.”

რონალდო (ბარზილიის ნაკრების ფორვარდი): “ ჩემი გოლები იმ დიდი სამუშაოს დაგვირგვინება იყო, რაც მთელმა გუნდმა გასნია ჩემპიონის ტიტულის მოსაპოვებლად. ძალიან მიხარია, რომ ბომბარდირი გავხდი. ორი წელი მძიმე ტრავმა მქონდა და ვერ ვთამაშობდი. ღმერთმა მე და ჩემი გუნდი ღირსეულად დაგვაჯილდოვა განეული შრომისთვის. ამ გამარჯვებას ვუძღვნი ჩემს ოჯახს და ხალხს, იმათ, ვისაც მუდამ სჯეროდა ჩვენი და მხარში გვედგა.”

კაფუ (ბარზილიის ნაკრების კაპიტანი): “დღეს მე უსაზღვროდ ბედნიერი ვარ. ეს საოცარი გამარჯვებაა. ჩვენ უკვე მეხუთედ გავხდით მსოფლიო ჩემპიონები. ადფრთოვანებული ვარ ამით.

ეს წარმატება მინდა მივუძღვნა ჩემს მეუღლეს და შვილებს, ადამიანებს, რომლებიც მე ამ ქვეყნად ყველაზე ძალიან მიყვარს.”

REUTERS

REUTERS

REUTERS

მუნდიალი ჩინეთსაც მოუნდა

კორეა-იაპონიაში მუნდიალი ისე კარგად იყო ორგანიზებული, რომ ყველა სკეპტიკოსი საბოლოოდ დარწმუნდა, თურმე, აზიაშიც შეიძლება მსოფლიო ჩემპიონატის მაღალ დონეზე ჩატარება.

ამან ჩინეთიც გაამხნევა და გადაწყვიტა, ფიფასთვის 2014 წლის მუნდიალის მასპინძლობის უფლება ეთხოვა. ჩინეთისთვის მასობრივი

სპორტული ღონისძიებების ჩატარება სულაც არ არის უცხო. ჩინელები უკვე ემზადებიან 2003 წლის ქალთა ფეხბურთის მსოფლიო ჩემპიონატისთვის, 2004 წელს ჩინეთში აზიის თასის ტურნირია დაგეგმილი, 2008 წელს კი - ზაფხულის ოლიმპიადა.

ამის საფუძველზე ჩინეთში იმედოვნებენ, რომ შეიძლებენ 2014 წლის მუნდიალის ორგანიზებას.

საფრანგეთი

პირველობას კარგავს

ფიფა თავის ახალ რეიტინგს ოფიციალურად ოთხშაბათს გამოაქვეყნებს, თუმცა, სპორტულმა პრესამ უკვე იცის, ვინ რა პოზიციაზე იქნება ახალ სიაში. ასე, მაგალითად, ყველა სპორტული გამოცემა დარწმუნებულია, რომ, როგორც უნდა დასრულდეს მუნდიალი, ბრაზილია მაინც პირველ ადგილზე იქნება. სამაგიე-

როდ, დეგრადაცია განიცადეს საფრანგეთმა, არგენტინამ და იტალიამ.

სამხრეთ კორეისა და სენეგალის ნაკრებები ახალ რეიტინგში ბევრად უფრო მაღლა იქნებიან და ზოგიერთ ევროპულ გუნდსაც გაასწრებენ. ასევე პოზიციები გაიუმჯობესა ფინალისტმა გერმანიის ნაკრებმაც. ზუსტი სია 3 ივლისს გამოქვეყნდება.

კანი მსოფლიო ჩემპიონატის საუკეთესო მეკარეა

გერმანიის ნაკრების მეკარე ოლივერ კანი ლევ იაშინის სახელობის პრიზს მიიღებს. ეს ჯილდო ფიფამ მსოფლიო ჩემპიონატის საუკეთესო მეკარისთვის დაანესა. ფიფას ტენიკურმა კომიტეტმა ბუნდესნაკრების კარის დარაჯი მუნდიალის საუკეთესო მეკარედ ჯერ კიდევ ფინალურ შეხვედრამდე დაასახელა. კანმა თავისი გუნდი ისე მიიყვანა ფინალამდე, რომ საკუთარ კარში მხოლოდ ერთი გოლი გაუშვა. თანაც, ეს მოხდა არა პლეიოფში, არამედ ჯგუფურ ეტაპზე. ის ერთადერთი გოლი ირლანდიელი რო-

ინგლისის ნაჰრახმა თავისი ქვეყანა გააჰოტრა

მსოფლიო ჩემპიონატში ინგლისის ნაკრების მონაწილეობა დიდი ბრიტანეთის ეკონომიკას 1,1 მილიარდი გირვანქა სტერლინგი (1,65 მილიარდი დოლარი) დაუჯდა.

პრესაში გამოქვეყნებული ოფიციალური მონაცემებით, წაგება, ძირითადად, სამრეწველო წარმოებისა და სავაჭრო ბრუნვის შემცირებამ გამოიწვია. ეკონომიკური და საქმიანი გამოკვლევების ცენტრის ინფორმაციით, ყველაზე დიდი ზარალი კინო-

თეატრებმა, მუსიკალურმა და წიგნების მაღაზიებმა, ასევე დიდმა სავაჭრო სახლებმა ნახეს. ინგლისისა და დანიის ნაკრები გუნდების შეხვედრის დღეს სუპერმარკეტებში ვაჭრობის მოცულობა 20 პროცენტით შემცირდა. ინგლისური ანალიტიკური კომპანია “ეს-ჯი სექიურიტისის” წარმომადგენლის განცხადებით, “ქვეყნის ეკონომიკაზე საფეხბურთო ზეიმის უარყოფითი ზემოქმედების გამო ყველა განცვიფრებულია”.

გერმანელ ფანებს შევირაბული ბანკატის გარეშე დატოვებენ

გერმანიის საფეხბურთო დელეგაციას გადაწყვეტილი ჰქონდა, რომ ამ ქვეყნიდან ბუნდესნაკრების საგულშემატკივროდ კორეა-იაპონიაში გამგზავრებული 2000 ფანისთვის ჩემპიონატის დასრულებისთანავე გრანდიოზული ბანკეტი გადაეხადა. თუმცა, როგორც ჩანს, ამის ორგანიზება ვეღარ ხერხდება. გერმანიის ნაკრების პრეს-ატაშეს ჰერალდ შტენგერის განცხადებით, ბუნდესნაკრების ქომაგებს შეპირებულ ბან-

კეტს მაინც გაუმართავენ, ოღონდ ეს მოხდება არა იაპონიაში, არამედ გერმანიის ქალაქ ჰანოვერში, 18 ოქტომბერს. სწორედ ამ დღეს, ამ ქალაქში, გერმანიის ნაკრები უმასპინძლებს ფარერის კუნძულების გუნდს ევროპის 2004 წლის ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირის ეგიდით. მეტოქის სიძლიერიდან გაბომბიანურე, წინასწარ შეიძლება ითქვას, რომ ამ დღეს გერმანელებს ნამდვილად საბანკეტოდ ქენებათ საქე.

საუკეთესოსთან

ერთად უარსიც ირჰვება

ჭეშმარიტად საფეხბურთოა დღევანდელი დღე. გარდა იმისა, რომ იოკოჰამაში პლანეტის უძლიერესი გუნდი გაირკვევა, თხიმბუში მსოფლიოს ყველაზე უარესი გუნდის ვინაობაც გაირკვევა.

თხიმბუ ბუტანის დედაქალაქია. ამ სამეფოს ეროვნული ნაკრები დღეს თავისზე მოცრო ქვეყნის,მონსერატის ნაკრებს უმასპინძლებს. ეს გუნდები ფიფას რეიტინგ-ში ბოლო ორ ადგილზეა. ასე რომ, დღევანდელ შეხვედრაში მსოფლიოს უარესი გუნდის ვინაობა გაირკვევა. მატჩის თარიღი შემთხვევით არ შეურჩევიათ. “ჩვენ ეს იმიტომ გავაკეთეთ, რომ თავი გვეგრძნო საფეხბურთო სამყაროს განუყოფელ ნაწილად”, - ამბობს ბუტანის ფეხ-

ბურთის ფედერაციის გენერალური მდივანი ჰარე ბასნეტი. დაახლოებით იგივე განაცხადა მონსერატის ფეხბურთის ფედერაციის ხელმძღვანელმაც, რომელმაც ისიც დაამატა, ჩემი ფეხბურთელები დიდხანს ეძებდნენ ბუტანს ინტერნეტში, რომ გაეგოთ, სად უნდა ეთამაშათ და ძლივს მიაგნესო.

თავდაპირველად განმეორებითი მატჩის გამართვაც იყო დაგეგმილი, მაგრამ მონსერატის, ამ პატარა კუნძულის ერთადერთი სტადიონი ვულოკანის ლავით დიფარა. მატჩი მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალამდე ოთხი საათით ადრე გაიმართება, შემდეგ კი ფინალური მატჩის სასურებლად შეხვედრის მონაწილენი ერთად მიუსხდებიან ტელევიზორებს.

რონალდინიოს თურქეთში ელიან

თურქული “ბუმიქთაში”, რომელსაც მომავალ წელს დაარსებიდან 100 წელი უსრულდება, ბრაზილიელი რონალდინიოს გადაბირებას ცდილობს. ამჟამად ბრაზილიელი ფეხბურთელი ფრანგული “პარი სენ-ჟერმენის” საკუთრებაა და ნაკლებად სავარაუდოა, ფრანგებმა მუნდიალის ერთ-ერთი გამოირჩეული ფიგურა 12 მილიონ დოლარად დათმონ. სწორედ ამდენს სთა-

ვაზობენ თურქები ფრანგულ კლუბს. “ბუმიქთაშმა” ერთხელ უკვე სცადა რონალდინიოს ნაყვანა იჯარით, მაგრამ არაფერი გამოუვიდა. კიდევ ერთი ფეხბურთელი, რომლის შეძენაც თურქული კლუბის ხელმძღვანელებას სურდა, ბრაზილიელი ჯალმინიაა, რომელიც ესპანეთის “დეპორტივოში” თამაშობს, მაგრამ ამ შემთხვევაშიც ხელი მოეცარათ.

პორტუგალიელთა რეჰორდი

ჩანს, პორტუგალიელებს არ ახსოვთ, რა დაუმართა 1982 წელს საბჭოთა კავშირის ნაკრებს ერთდროულად სამი მთავარი მწვრთნელის ხელში. ან ახსოვთ, მაგრამ უკეთესის იმედო აქვთ. ყოველ შემთხვევაში, ფაქტია, რომ პორტუგალიის ნაკრებს ქვეყნის ფეხბურთის ფედერაციამ სამი მთავარი მწვრთნელი დაუნიშნა – ჟოზე რომაო, რუი კარადორი და აგოსტინ ოლივეირა. ხელშეკრუ-

ლებს მწვრთნელებსა და ფეხბურთის ფედერაციას შორის ჯერჯერობით არ გაფორმებულია, ამიტომაც ევროპის ჩემპიონატისთვის უცნობია, გუნდს ეს ტრიო მოამზადებს, თუ რამე შეიცვლება. აი, ოქტომბერში დანიშულ ამხანაურ მსხვედრაში შედეგების წინააღმდეგ კი დანადვილევით შეიძლება ითქვას, პორტუგალიელებს მწვრთნელთა ტრიო მოამზადებს.

საქართველოში ყველაზე

8-07

არგბურთი

უიზბლდონის კოხმარული რაქორდი

ვაჟები. მესამე წრე: ტიმ ჰენმანი (დიდი ბრიტანეთი, 4) – უეინ ფერეირა (სამხრეთ აფრიკა) 7:6 (8:6), 3:6, 7:6 (10:8), 6:1.

ლეიტონ ჰიუიტი (ავსტრალია, 1) – ჯულიან ნოული (ავსტრია) 6:2, 6:1, 6:3.

მიხილ იუჟნი (რუსეთი) – ნიკოლა ესკუდე (საფრანგეთი, 16) 6:2, 1:6, 6:3, 6:3.

ფელისიანო ლოპესი (ესპანეთი) – რანერე შუტლერი (გერმანია) 3:6, 7:6 (9:7), 6:4, 6:4.

ანდრე სა (ბრაზილია) — ფლავიო სარეტა (ბრაზილია) 2:6, 6:4, 6:3, 1:6, 6:1.

სიენგ შალკენი (ჰოლანდია, 18) – ჯეფ მორისონი (აშშ) 6:4, 7:6 (9:7), 6:0.

მიშელ კრატოხილი (შვეიცარია) – რადეკ სტეპანეკი (ჩეხეთი) 6:2, 6:3, 6:3.

იან ვაცეკი (ჩეხეთი) – ადრიან ვოინია (რუმინეთი) 6:1, 4:6, 6:3, 6:4.

ქალები. მესამე წრე: მაგდალენა მალეიევა (ბულგარეთი, 19) – სილვია ფარინა-ელია (იტალია, 10) 7:6 (7:2), 6:4.

ტამარინე ტანასუვარნი (ტაილანდი, 20) – მელიენ ტუ (აშშ) 6:2, 3:6, 6:0.

მონიკა სელეში (აშშ, 4) – აი სუ-გიამა (იაპონია, 27) 4:6, 6:1, 6:4.

ლაიზა რეიმონდი (აშშ, 16) – კონჩიტა მარტინესი (ესპანეთი) 2:6, 6:3 6:2.

ელენა ლიხოვცევა (რუსეთი) – ელენა ბალტაჩა (დიდი ბრიტანეთი) 6:4, 7:6 (7:2).

ელენა დემენტეივა (რუსეთი, 12) – ივა მაილი (ხორვატია, 23) 7:5, 6:2.

ვინუს უილიამსი (აშშ, 1) – მორინ დრეკი (კანადა) 5:7, 6:2, 6:1.

ჟიუსტინ ენინი (ბელგია, 6) – მირიამ კაზნაოვა (შვეიცარია) 6:4, 6:4.

მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპიონატის არ იყო, უიზბლდონზეც დიდი უცნაურობები ხდება. ვაჟთა ერთეულთა თანრიგში პირველი 16 განთესილიდან მესამე წრეში მხოლოდ ორმა ჩოგბურთელმა გააღწია. მერვედფინალში გავიდნენ ტურნირის უმთავრესი ფავორიტი ლეიტონ ჰიუიტი და ინგლისელი გულშემატკივრების იმედი, მე-4 ნომრად განთესილი ტიმ ჰენმანი.

უიზბლდონის კორტებზე ასეთი კომპარული შედეგი 1927 წლის შემდეგ არ ყოფილა. მაშინ ტურნირის ორგანიზატორებმა მოთამაშეთა გათესვა დაიწყეს. ძველი რეკორდი (მერვედფინალში მხოლოდ სამი განთესილი), პირველივე სეზონში დაფიქსირდა, მაგრამ მაშინ ტურნირის მხოლოდ რვა განთესილი ჰყავდა. 16 განთესილისთვის კი ყველაზე ცუდი შედეგი 1967 წელს დაფიქსირდა,როცა მეოთხე წრემდე მხოლოდ ოთხმა გააღწია.

ფორმალურად 16 საუკეთესოს შორის კიდევ ხუთი ჩოგბურთელი ფიგურირებს, მაგრამ ისინი 17-დან

32 ნომრებად არიან განთესილნი. თუმცა, აქ ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ 32 მოთამაშის განთესვის წესი ახალი შემოღებულია და მხოლოდ “დიდი შლემის” ტურნირებზე მოქმედებს.

უიზბლდონზე გუშინ დასვენება იყო. შაბათს კი ვაჟთა თანრიგში მნიშვნელოვანი არაფერი მომხდარა. ავსტრალიელმა ლეიტონ ჰიუიტმა საკმაოდ ადვილად სამ სეტში დაამარცხა ავსტრიელი ჯულიან ნოული. ბოლო ირაკლი ლაბაძის მძლეველმა შვეიცარიელმა მიშელ კრატოხილმა, ასევე ადვილად სძლია ჩეხ რადეკ სტეპანეკს.

ინგლისელების იმედს ტიმ ჰენმანს კი ძალიან გაუჭირდა გამოცდილი სამხრეთ აფრიკელი უეინ ფერერას წინააღმდეგობის დაძლევა. ჰენმანს საამისოდ ოთხი სეტი და ორი ტაი-ბრეიკი დასჭირდა. **“ბევრი უნებლიე შეცდომა დავუშეი და ეს კინალამ ძვირად დამიჯდა”,** – განაცხადა ტიმ ჰენმანმა.

ქალთა შორის დამაჯერებლად ასპარეზობს ტურნირის პირველი ნომერი, ამერიკელი ვინუს უილიამსი. მან სამშობლოში ამჯერად კანადელი მორინ დრეიკი გაისტუმრა. დამაჯერებლად ითამაშეს სხვა განთესილებმაც. მონიკა სელეშმა იაპონელი აი სუგიამა დამარცხა, ხოლო ბელგიელმა ჟიუსტინ ენინმა შვეიცარიელ მირიამ კაზნაოვას სძლია.

ამასობაში არ წყდება აჟიოტაჟი ინგლისში განვითარებული სარეკლამო კამპანიის ირგვლივ. კომპანიებმა, რომლებიც საჩოგბურთო ეკიპირებას აწარმოებენ გადაწყვიტეს რეკლამაში ეროტიკა გამოიყენონ. სარისკო სარეკლამო კამპანია ცნობილმა ფირმა “ელესმა” წამოიწყო. ეტიუდში მთავარ როლს 19 წლის სუპერმოდელი, დანიელი ანინ ბინგი და ესპანელი მოდელი პალო რიერასნისი ასრულებენ.

ერთ-ერთ პლაკატზე, რომელიც ბირმინგემში უკვე აკრძალეს, წვიმიან კორტზე გამოსახულია საჩოგბურთო ატრიბუტიკით შემოსილი მომხიბვლელი წყვილი, რომელიც, როგორც ჩანს, ჩოგბურთზე ნაკლებად ფიქრობს. მარკეტინგის დარგში “ელესის” დირექტორის რუტ სტივენსის თქმით, ეს და სხვა ჩვენს მიერ შექმნილი პლაკატები მოდისა და სპორტის შერწყმის დემონსტრირებას ახდენს.

“ქალთა საჩოგბურთო ფორმა პროვოკაციულია, — ამბობს სტივენსი, — და მამაკაცებს იზიდავს, ფეხბურთი - კაცური სპორტია. ჩოგბურთის ამ შემთხვევაში სხვა უპირატესობა აქვს და ჩვენ ვცდილობთ, სპორტის ეს ელიტარული სახეობა სხვებისთვის თუფრო ხელმისაწვდომი გავხადოთ”. კოლეგის აზრს იზიარებს მარკეტინგის საკითხებში დიდი ბრიტანეთის ჩოგბურთის ასოციაციის დირექტორი სტივ კარზონი. მისი თქმით, “ელესის” სატყუარა ჩოგბურთის კლუბებში ბევრ აქტიურ ახალგაზრდას მიიზიდავს.

FORMULA-1

ვინუს უილიამსი

ტიმ ჰენმანი

FORMULA-1

მიხაელ შუმახერი

იუბილე

წარსულით მოამაყანი

დღეს ქართულ სპორტში იმგვარი ვითარებაა შექმნილი, რომ ახლანდელზე მეტად წარსულით ვამაყობთ. ასეა კალათბურთშიც. 40 წლის წინათ, 1962 წლის 29 ივნისს, თბილისის “დინამომ” ევროპის ჩემპიონთა თასი მოიპოვა. ეს ჯილდო ჯერჯერობით ერთადერთია ქართული საკლუბო კალათბურთის ისტორიაში. გუშინ, ამასთან დაკავშირებით, ვერის ბალის საკალათბურთო დარბაზში საიუბილეო საღამო მოეწყო. სამწუხაროდ, იმ გუნდიდან, რომელმაც 40 წლის წინანდელ ფინალურ მატჩში მადრიდის “რეალი” დამარცხა (90:83), სამი კალათბურთელი უკვე აღარაა ცოცხალი, დანარჩენები - ვლადიმერ უგრეხელიძე, ლევან მოსეშვილი, ვა-

ლერი ალთაბავეი, ლევან ინწკირველი, ამირან სხიერელი, ილარიონ ხაზარაძე და გურამ მინაშვილი - სცენაზე იყვნენ. იქვე, ოღონდ არა სცენაზე, არამედ ოლიმპიური კომიტეტის თავმჯდომარის ჯანო ბაგრატიონის გვერდით, იმ წარმატების მთავარი შემოქმედი, მწვრთნელი ოთარ ქორქია იჯდა. როგორც საღამოზე ითქვა, იმ დღეს, ქართველ კალათბურთელთა საქომად, 82 წლის გრიგოლ რობაქიძე მისულა. მოგვიანებით გრიგოლ აბაშიძეს უთქვამს, ყამირიდან ამოხეთქილი ქართული ძალა დავინახეთ.

ვეტერანებმა იმდროინდელი ამბები გაისინეს და “არტიმედის” ვარსკვლავთა სიმღერებითაც დატკბნენ.

NBA

სანდიმენტალური ისტორია - თირკმელი დისტონის

ნაციონალური საკალათბურთო ასოციაციის გუნდის “ოუტა ჯაზის” მოთამაშემ, გრეგ ოსტერტაგმა თავის დას, 26 წლის ემი ჰოლს, თირკმელი აჩუქა. ემი დიაბეტით არის დაავადებული და თირკმლის გადანერგვას სასწრაფოდ საჭიროებდა.

დოქტორ რობერტ გოლდშტეინის თქმით, რომელიც თირკმლის გადანერგვის ოპერაციას ბეილორის უნივერსიტეტის სამედიცინო ცენტრში ხელმძღვანელობდა, ოპერაციამ წარმატებით ჩაიარა და უკვე უახლოეს დღეებში მოხდება გრეგისა და ემის ორგანიზმების აღდგენა.

“დონორის თირკმელი შესანიშნავად მუშაობს და უახლოეს დღეებში ემი ბევრად უკეთ იგრძნობს თავს”, – განაცხადა გოლდშტეინმა, რომლისთვისაც გადანიერგვის ოპერაცია პირველი არ არის. 1995 წელს რობერტ გოლდშტეინმა წარსულში ლეგენდარულ ამერიკელ ბეისბოლისტს მკიე მენტლს ღვიძლი გადაუწერვა.

26 წლის ემი ჰოლი დიაბეტით შვიდი წლის ასაკში დაავადდა. თირკმელთან დაკავშირებულმა პრობლე-

მებმა კი სამი წლის წინათ შეანუხეს. 2002 წლის მარტში ექიმებმა დაასკვნეს, რომ თირკმლის გადანერგვა აუცილებელი იყო. ტესტებმა აჩვენეს, რომ ძმის თირკმელი ავადმყოფი გოგონასთვის იდეალური იქნებოდა. იუტელ “ჯაზმენსაც” ბევრი აღარ უფიქრია და ოპერაციისთვის მზადება დაიწყო.

ორსაათიანი ოპერაცია თვითონ კალათბურთელმაც კარგად გადაიტანა. ექიმების თქმით, ოსტერტაგს უკვე უახლოეს უქმეებზე შეეძლება დატოვოს სამედიცინო ცენტრის კედლები. ვარაუდობენ, რომ “ოუტა ჯაზის” სანვრთნელი ბანაჟის გახსნამდე (2002 წლის ოქტომბერი) ოსტერტაგის ორგანიზმი მთლიანად აღდგენას მოასწრებს.

გიგანტი დონორი nba-ის ისტორიაში მეორე კალათბურთელი გახდებოდა, რომელიც შეეცდება ცალი თირკმლით ითამაშოს. 1999-2000 წლების სეზონში “სან-ანტონიოს” ფორვარდი შინ ელიოტი მოიდანზე მას შემდეგ დაბრუნდა, რაც 2000 წლის მარტში ძმის თირკმელი გადაუნერგეს.

ქრიზი

ტაისონს რეჰანში სწყურია

სამი კვირის წინათ ლენოქს ლუისისგან ნაცემ ტაისონს უთქვამს, მაგის ცემის თავი აღარ მექნება და დროა, პროფესიულ კრიგს ჩამოვშორდეთ. რკინის მაიკის გადანყვეტილება ბევრს მოეწონა, თუმცა, ისეთებიც აღმოჩნდნენ, რომლებიც მოკრივეს არწმუნებდნენ, რომ მას ჯერ კიდევ შეუძლია ლუისთან დამარცხება. როგორც გუშინდელმა მოვლენებმა დაგვანახა, მათ ტაისონი თავის სიძლიერეში დაურწმუნებიათ და ისიც ლუისთან ხელმეორედ შებმას აპირებს.

კონტრაქტის მიხედვით, ტაი-სონს, მართლაც, ჰქონია უფლება, თავად კრიგის გულშემატკივრებას. ამიტომაცაა, რომ ბევრმა არც კი იცის, თუ რომელი ვერსიითაა კლინკო მსოფლიო ჩემპიონი მძიმე წონაში, მთავარია, რომ მსოფლიო ჩემპიონია.

მოგაზის აქვსი ეტაპი

უკრაინაში ვლადიმირ კლიჩკოს გულშემატკივართა გაცილებით მეტი რაოდენობა ცხოვრობს, ვიდრე თავად კრიგის გულშემატკივრებსა. ამიტომაცაა, რომ ბევრმა არც კი იცის, თუ რომელი ვერსიითაა კლინკო მსოფლიო ჩემპიონი მძიმე წონაში, მთავარია, რომ მსოფლიო ჩემპიონია.

გუშინწინ უკრაინელმა მოკრივემ კიდევ ერთხელ დაიცვა თავისი ტიტული (**WBO** ვერსიით), ამჯერად ამერიკელი რეი მერსერის ხელყოფისგან. ბრძოლამდე, როგორც ასეთ შემთხვევებში ხდება ხოლმე, ყველა პროგნოზს აკეთებდა. უმეტესობა გამართლდა კიდევ. თუკი ბრძოლამდე მერსერი ამბობდა, რომ კლიჩკოს სასტიკად გაუსწორდებოდა, ბრძოლის შემდეგ მხოლოდ იმის თქმალა მოახერხა,

ეტყობა, სათანადოდ არ ვიყავი მომზადებულიო.

მომზადებით კი, მართლაც, ვერ იყო მერსერი კლიჩკოსთან საჩხუბრად მზად. ამაზე, გარდა იმისა, რომ უკრაინელმა მოიგო, სტატისტიკაც მეტყველებს. მერსერის 124 დარტყმიდან კლიჩკოს მხოლოდ 54 მოხვდა, მაშინ როცა ამერიკელს 429-დან 193-ჯერ მოხვდა უკრაინელის დარტყმული. ბრძოლის შემდეგ კლიჩკო მერსერზე იტყვის, ასეთი ძლიერი ნიკაპის პატრონი ჯერ არ შემხვედრიაო. უკრაინელი მოკრივის უპირატესობაზე ისიც მეტყველებს, რომ მან მეტოქე პირველივე რაუნდში ჩააგდო ნოკდაუნში, მეორე ნოკდაუნი ამერიკელმა მეხუთე რაუნდში ინგნია, მეექვსეში კი, როცა სახე დაუსისხლიანდა, რფერიმ ბრძოლა შეწყვიტა.

ვლადიმირ კლიჩკო (მარჯვნივ) ტიტული დაიცვა

REUTERS

„ფერარი„ და მუნდიალი

იტალიური “ფერარის” ინტერნაციონალური შემადგენლობა ისეთი შესაშური პერმანენტულობით იგებს თითქმის ყველა რბოლას, რომ ავტოსპორტში ნაკლებად ჩახედულ კაცს იქნებ კითხვაც კი დაეებოდეს, მაინც რა საჭიროა ეს გაუთავებელი რბოლები, თუ ყველა ტურნირის ტრიუმფატორი მუდამ მიხაელ შუმახერი გახდება და ან რუბენს ბარიკელო?

ფორმულა 1-ის რბოლებს ხან გერმანელი პილოტი იგებს, ხან კი - ბრაზილიელი და პედესტალზე მუდამ დგას ლუკა დი მონტეზემოლოს “ფერარი”, რომელიც, წარმატების მოსაპოვებლად, ხანდახან პატარა სპორტულ ემშაკობებსაც არ ერიდება. ემშაკობა იყო, აბა, რა, რაც ავსტრიის გრან-პრიზე მოხდა. რბოლის მოგების პოტენციური შანსი ჰქონდა ბარიკელოს, მან კი, ხელმძღვანელობის მითითებით, შუმახერს დაუთმო გზა და დაფნის გვირგვინიც გერმანელს დარჩა. ამ გამარჯვებით შუმახერმა, ფაქტობრივად, უკვე გაიზალდა მსოფლიო ჩემპიონობა, “ფერარის” კი კრიტიკის ქარცეცხლი დაატყდა, როგორ თუ ბარიკელომ და შუმახერმა პუბლიკას მძაფრი რბოლის ხილვის სიამოვნება მოაკლესო.

ლუკა დი მონტეზემოლო სულაც არ ფიქრობს, რომ მისმა პილოტებმა რაიმე საშინელება ჩაიდინეს. პრეზიდენტი მიიჩნევს, რომ, გუნდის ინტერესებიდან გამომდინარე, ბარიკელოს მხრიდან მსხვერპლის გაღება სავსებით დასაშვებია იყო. განა რა მოხდა, ბარიკელოს მაგივრად შუმახერმა რომ დაიკავა პირველი ადგილი? “ფერარის” ხომ მაინც ვეღარ დავნევა უახლოესი მდევარი “მაკლარენი”.

“ის, რაც ავსტრიაში მოხდა, აღარ გამეორდება, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ “ფერარი” თავისი ინტერესებისთვის არ იბრძოლებს. ჩვენ ყოველთვის გუნდურ ტაქტიკას ვანიჭებდით უპირატესობას და მომავალშიც ასე მოვიქცევით, რათა პილოტებმა საკუთარ კარიერას არ ანაცუალონ გუნდის წარმატება,” – ამბობს პრეზიდენტი.

შუმახერმა ავსტრიის გრან-პრი კი მოიგო, მაგრამ ვაჟკაცობა იყო, სიმართლე ელიარებინა და დაჯილდოების ცერემონიაზე ბარიკელოს მიულოცა გამარჯვება, რაც საზოგადოებამ სკანდალურ მოვლენად ჩათვალა.

შუმახერსა და ბარიკელოს შესანიშნავი ურთიერთობა აქვთ ერთმანეთთან, მაგრამ ამ ჰარმონიას დარღვევა ემუქრება. ბრაზილიელი ბარიკელო “სელესაოს” გულშემატკივრობს მუნდიალზე, გერმანელი შუმახერი კი - ბუნდესნაკრებს. ორივე ღრმად იყო დარწმუნებული თავისი გუნდის გამარჯვებაში და, რაკი არ შეიძლება, მსოფლიოს ორი ჩემპიონი ჰყავდეს, მატჩის შემდეგ ბარიკელოს და შუმახერს, ალბათ, კარგა ხანს არ მოუბრუნდებათ გული ერთმანეთზე. სხვათა შორის, “ფერარის” პრეზიდენტი ლუკა დი მონტეზემოლოც ბრაზილიის ნაკრების გულშემატკივარია და მიხაელ შუმახერი გუნდში აშკარა უმცირესობაშია დარჩენილი. რა გაეწყობა, როგორც მონტეზემოლო ამბობს, ბრაზილიელები მართლაც ნათელ და ხალისიან თამაშს უჩვენებენ, რაც გულშემატკივრებს გერმანულ პრაგმატიზმზე მეტად ხიბლავს. ამიტომაც ჰყავს “სელესაოს” ამდენი ფანი მსოფლიოში.

Canada Day

სელინ დიონი

REUTERS

ჯან კევერი

REUTERS

ინოო ბუჰაბიძე

1 ივლისი კანადის სახელმწიფოდ ჩამოყალიბების დღეა. ამბობენ, რომ საქართველოში კანადას ისე კარგად არ იცნობენ, როგორც, მაგალითად თურქეთს, გერმანიას, თუ იგივე შტატებს. მგონი, ბევრი შეერთებულ შტატებსა და კანადას ერთ სახელმწიფოდაც აღიქვამს. თუმცა, ისეთი სხვაობებია, როგორც ცასა და დედამიწას შორის. და საზღვრის გადაკვეთაც ამ ორ ქვეყანას შორის არც ისე მარტივი რამ არის, როგორც ბევრ ქართველს წარმოუდგენია.

ერთი კვირის ჩასულს უცხო ქვეყანაში უფრო მეტი მოსაყოლი აქვს, ვიდრე ექვს წელიწადზე მეტხანს მცხოვრებს. ყველაფერი ჩვეული და ნაგულისხმები ხდება.

კანადა ტერიტორიულად ყველაზე დიდი ქვეყანაა მსოფლიოში. მოსახლეობა კი მხოლოდ 30 მილიონ ადამიანს წარმოადგენს და ძირითადად შეერთებული შტატების საზღვრის ზოლის გაყოლებაზე ცხოვრობს. ელემენტარულად იქ უფრო თბილა და ამიტომ. ნებისმიერი დიდი ქალაქიდან მეზობელ ქვეყანაში გადასვლას სულ რამდენიმე საათი სჭირდება. თუმცა ქართველების მენტალურ ტექტი 5 საათი მანქანით მგზავრობა უადრესად დიდი დროა, კანადელი კი, აგერ ყურის ძირშიაო, გეტყვის. სკოლაში (კომუნისტების დროს, ახლა არ ვიცი) ბავშვებს გეოგრაფიას

რომ ასწავლიდნენ, ასეთ შედარებებს ახდენდნენ: აი ამ ქვეყანაში აი ამ ქვეყნის ტერიტორია ამდენჯერ ჩაეტევავო. რთული სათქმელია, საქართველო რამდენჯერ ჩაეტევა კანადის ტერიტორიაზე (ეს მათემატიკური ნიჭით დაჯილდოებულ გეოგრაფს მოეკითხოთ), მაგრამ ბევრად დიდი რომ არის, ეს ფაქტია.

მოკლედ, 1 ივლისი კანადელების ყველაზე მნიშვნელოვანი ეროვნული დღესასწაულია. გარდა იმისა, რომ გრძელი week end-ია (დასვენებას ერთი დღე ემატება), ამასთან ერთად ზაფხულიც არის და კანადელები ისე აფასებენ ამ ორ რამეს, მეტი რომ არ შეიძლება.

ზედმეტად პატრიოტულად განწყობილი მოსახლეობა დედაქალაქს მიაშურებს და იქ პარლამენტის წინ მდებარე ბორცვზე ბალახზე გორაობს, დროშებს აფრიალებს და სასუსნავეებს მიირთმევს. ვებ-კამერაც კი დაუყენებიათ პარლამენტის შენობის წინ და ყოველ 60 წამში (არა წუთში) ერთხელ ახალ-ახალ მიიჯს გადმოსცემს. ასე რომ, სურვილი თუ გაგაჩნიათ, შეძევრით ინტერნეტში. გირჩევთ Google Canada day აკრიფოთ და მაგადგვარ რაღაცას წააწყდებით.

ისე ღირსშესანიშნავი ფაქტია, თითქმის ყველამ იცის ეროვნული ჰიმნის არათუ მელოდია, არამედ სიტყვებიც. სკოლაში დღე ჰიმნის სიმღერით იწყება. ძალიან სასაციო-

ლოა იმის ყურება, როგორ დგანან 6 წლის კანადელები სკოლის მაგიდებთან და O Canada-ს ამღერებენ. ბავშვობიდანვე ჰიმნდაზეპირებული კანადელები სიჭაბუკეშიც და ზრდასრულ ასაკშიც ამაყობენ თავისი ქვეყნით. ისე, რატომაც არ უნდა იამაყონ. მარმანდლამდე გაეროს რეიტინგით კანადა პირველი ქვეყანა იყო და სულაც გაეროს რეიტინგის გარეშეც ყველამ იცის, რომ კარგია იქ ცხოვრება. თავისი პრობლემები იმათაც აქვთ. რამდენად უცნაურადაც არ უნდა ჟღერდეს თქვენთვის, კანადაში არსებობს მოსახლეობის ნაწილი, რომელსაც კანადიდან გამოყოფის დიდი სურვილი გააჩნია.

კვებეკი კანადის ერთადერთი ფრანგულენოვანი პროვინციაა. მისი დედაქალაქია კვებეკ-სიტი. მის ადგილას ინდიელთა სოფელი სტადაკონა იმყოფებოდა. მე-16 საუკუნეში ჩასული ფრანგი მკვლევარი ჟაკ კარტიე მანდ შეხვდა ინდიელთა ბენობის წინ და ყოველ 60 წამში (არა წუთში) ერთხელ ახალ-ახალ მიიჯს გადმოსცემს. ასე რომ, სურვილი თუ გაგაჩნიათ, შეძევრით ინტერნეტში. გირჩევთ Google Canada day აკრიფოთ და მაგადგვარ რაღაცას წააწყდებით.

თით არსებულ მიწებს მთლიანად კანადას უწოდებდნენ. ჩრდილოეთში მცხოვრებ აბორიგენებს არც კი ჰქოთხეს არაფერი. სხვათა შორის, თავიდან კანადა ფრანგების კოლონურ ასაკშიც ამაყობენ თავისი ქვეყნით. ისე, რატომაც არ უნდა იამაყონ. მარმანდლამდე გაეროს რეიტინგით კანადა პირველი ქვეყანა იყო და სულაც გაეროს რეიტინგის გარეშეც ყველამ იცის, რომ კარგია იქ ცხოვრება. თავისი პრობლემები იმათაც აქვთ. რამდენად უცნაურადაც არ უნდა ჟღერდეს თქვენთვის, კანადაში არსებობს მოსახლეობის ნაწილი, რომელსაც კანადიდან გამოყოფის დიდი სურვილი გააჩნია.

საინტერესო ფაქტია, კანადაში ლუდი გამოდის სახელით "მოლსონ ქენედიენ" (კანადური მოლსონი). კვებეკში კი იგივე ლუდი "ექსპო მოლსონი"-ს სახელით არის ცნობილი. სხვათა შორის, ამ ფირმის ლუდების ყველა რეკლამა ძალიან პატრიოტულია და ერთი იგივე ფრაზით მთავრდება: "მე კანადელი ვარ" (I am Canadian). მათი გვერდის მისამართი ინტერნეტში კი iam.com არის. წარმოიდგენია, რა გულყრა ემართებათ სეპარატისტებს.

ერთი სიტყვით, კანადის ფედერალურ მთავრობას საკმაოდ რთული ამოცანა აქვს გადასანყვეტი. "ჯიუტი" კვებეკელების გულის მოგება არც ისე მარტივია. ბევრ კვებეკელს სელინ დიონის სახელის გავონებაზე ბურძღლავს. გაინგლისურენოვნებული სელინი არ იხვევს კვებეკელების სიმპათიას. მათ თვალში მან

ხომ მათ კულტურას და ენას ზურგი აქცია და კანადის დროშის მოფრიალე გახდა.

კვებეკში ცხოვრების წესიც ძალიან განსხვავდება. საგზაო ნიშნებიც და შუენიშნებიც კი სხვანაირი აქვთ. კვებეკ-სიტი (კვებეკის დედაქალაქი) ალბათ ყველაზე ევროპული სტილის ქალაქია ჩრდილოეთ ამერიკაში. კვებეკელებს შორტებისა და მაისურების ჩაცმის გარდა, სხვა რაღაცეების ჩაცმაც აინტერესებს, განსხვავებით, მაგალითად, ტორონტოელებისგან, რომელთა უმეტესობა ზომისა და წონის მიუხედავად მოკლე შარვლებსა და T-shirt-ებში დაიალება. კვებეკელებს მობილური ტელეფონებიც უჭირავთ ხელში. დანარჩენ კანადელებს (ახლად ჩამოსული რუსების გარდა) ნაკლებად აინტერესებთ ტექნიკა, რომელიც რაღაცას ასხივებს და თავის ტკივილს ინვეს (კვლევის შედეგები).

კვებეკში სიგარეტის მონევაკ თითქმის შეუზღუდავად შეიძლება. ცოტა ხნის წინ კანადის ბევრ ქალაქში სიგარეტის მონევა ბარებშიც კი აიკრძალა. ოტაველებმა გამოსავალი უცებ იპოვეს. საქმე ის არის, რომ ოტავე ორი პროვინციის - ონტარიო-სა და კვებეკის საზღვარზეა განლაგებული. ფაქტობრივად მას კვებეკის ქალაქ ჰალისგან მხოლოდ ერთი ხიდი ჰყოფს. ფეხითაც გადახვალთ ამ ხიდზე და უკან მოგრჩებათ NO SMOKING-ის ნიშნები. ბარების,

რესტორნებისა და კაზინოების მფლობელებს შემოსავალი გაეზარდათ ოტაველებს კი საშუალება მიეცათ ფილტვები ნიკოტინით გაჟღენთილი ჰაერით შეიესონ.

განსხვავებების მიუხედავად, ფრანგულენოვანი პროვინციის მოსახლეობის უმეტესობა ფედერაციის მომხრეა. ოტავის მთავრობამ უკანასკნელ წლებში ბლომად ფული ჩაყარა "ჯიუტი" კვებეკელების გულის მოსაგებად. და ბოლოს და ბოლოს რა უნდათ მეტი, კანადის პრემიერ-მინისტრი ინგლისურად ფრანგული აქცენტით ლაპარაკობს. ლიბერალი ჟან კრეტიენი 28 წლისა ყოფილა, როცა ინგლისურის სწავლა დაუწყო.

დასკვნის სახით კი იმის თქმა შეიძლება, რომ დამლევლი 1 ივლისის ბოლოს ფეიერვერკი იმართება. ღამის 10 საათზე გამოეფინებიან კანადელები გარეთ ფეიერვერკების საყურებლად. ძნელი დასაჯერებელი იქნება, ვინმე გულგრილი თუ დარება ამ სანახაობის მერე. ოტავეში ყველაზე დიდი შოუ იმართება. თუმცა ყველა ქალაქს თავისი ემზიანი "სალუტები" აქვს. კინგსტონში, კანადის პირველ დედაქალაქში, ფეიერვერკი წმინდა ლავრენტის მდინარისა და ონტარიოს ტბის გასაყარზე იმართება. სანაპიროზე მდგარი ხალხი ისტორიულ "ფორტ ჰენრიდან" ქვემეხებით გასროლილი ფერადი შუქების ყურებით ტკებთ.

2 ივლისი (21.00) - ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზი
„GMA-ჭაბუკი, წარმოგიდგენთ:
გოგ მინცარი და თხილისის გიგ-ბანდი (აგზ-საქართველო)
აგზ-ის საელმოსა და ბადამბაღლთა კავშირის მხარდაჭერით

3 ივლისი (21.00) - ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზი
„ლაკოილი, წარმოგიდგენთ
ელ ჯაკო და ბანდი (აგზ)

3 ივლისი (21.00) კლუბი „პოი,
„რასტაფარეზები, წარმოგიდგენთ
ქაბაჯა ამირანაშვილის ბანდი (აგზ)
გოგ მინცარის კვარტატი (აგზ)

4 ივლისი (21.00) კლუბი „პოი,
„ნასაფა, წარმოგიდგენთ
იგორ ზოილი და მაია ბარათაშვილი (რასტა, საქართველო)
22.00 დანის როლინგის „ბადამბა ჯამ კომპანი, (დინო ბრიტანეთი)

5 ივლისი (21.00) - კლუბი „პოი,
„კანტი, წარმოგიდგენთ
ბაზ-კვარტატი (სომხეთი) ქაბაჯა ამირანაშვილის ბანდი (საქართველო)
ალფრად „პი ვი, ელისის ანსამბლი (აგზ)

თხილისის გიგ-6 საერთაშორისო
კაზ - ფესტივალის პროგრამა

დავით ბახრაიძის სპეტი
გადართა „მხალკანერიჟა“,
კორაა ნახეპარფინალშია!

რასაკვირველია, ყველამ იცის იაპონიის ნაკრებთან დამარცხების შემდეგ, ლუდით გაღვმილმა რუსმა ფანებმა როგორ დაღვენეს მოსკოვის ცენტრი. მაგრამ თითქმის არავინ უწყის კონსერვატორიის დიდი საკონცერტო დარბაზის სიახლოვეს, მეჩხერად მოკნიკლე რამდენიმე ჩიხელი მეფიოლინის ცემა-ტყეპის შესახებ. ისინი ჩაიკოვსკის საერთაშორისო კონკურსის მონაწილეები იყვნენ და, ვვინებ, უნდა დაეკრათ...ჩემთვის ეს ფაქტი უკვე ჩავლილი საფეხბურთო მსოფლიო ჩემპიონატისა და ჩაიკოვსკის საერთაშორისო კონკურსის ყველაზე უცნაური, მაგრამ ზუსტი გადაკვეთაა.

უცნაური იმიტომ, რომ პლატერის წყალობით მსოფლიო ფეხბურთის ექსტენსივობამ (როგორც იქნა!) ეგზოტიკური სიმახინჯის ფორმა მიიღო და ზუსტი იმიტომ, რომ წახალისებული საფეხბურთო ექსტრემისტული პატრიოტიზმი, სულ უფრო შემადრწუნებელ ფორმებს იღებს, არამხოლოდ ბანალური “მავტრაკიანების” წინააღმდეგ. სხვათა შორის, ზოგადსაკაცობრიო მუსიკის დამკერელებსაც - მტარკმან-კრემერ-ბამ-მეტებს არანაკლები აგერესია ემუქრებათ, თუმცა ეს უკვე პოლიტიკური ოპერის არიოდანაა. ამჯერად კი ჩემში გახლენილ საფეხბურთო-სამუსიკო პარალელზედ მოგახსენებთ.

ყოველი მსოფლიო ჩემპიონატის დაწყებისას პრობლემა მქონდა – როგორ შემეთავსებინა იგი ჩაიკოვსკის საერთაშორისო მუსიკალურ კონკურსთან, ისე, რომ შთაბეჭდილებებით ცალმხრივად არ დავსახიზრებულებყვი. ბედისწერამ ხომ უცნაურად იწება, რომ ფიფა-სა და საბჭოთა კულტურის ჩინოვნიკთა გზები ოთხ წელიწადში ერთხელ, ზუსტად ერთსა და იმავე დროს გადაკვეთილიყო. მოგვიანებით, ამგვარ დამთხვევას საბჭოთა კულტ-ფუნქციონერებმა მისტიკური ახსნა მოუძებნეს, თითქოს მსოფლიო საფეხბურთო ზეიმი ჩაიკოვსკის კონკურსს რეკლამასაც კი გაუწევდა.

ჩაიკოვსკის სახელობის პირველი საერთაშორისო კონკურსი 1958 წელს გაიმართა, როდესაც შედეგითი საფეხბურთო ევროპა და ლათინური ამერიკა (ცხადია, ყოველგვარი აფრო-აზიური “დანამატების” გარეშე) მეექვსედ არკვევდნენ უძლიერესს. ისეთის 58 წელი 17 წლის “შავი მარგალიტის”, პელეს გამობრწყინებას წინაშავდა, ვისთვის კი საფორტეპიანო რომანტიზმით გაბრწყინებულ და პირველ კონკურსში გამარჯვებულ ვან კლაიბერნს. უკვე მოგვიანებით, როდესაც თავად კლაიბერნის სახელობის საფორტეპიანო კონკურსი დაარსდა, საბჭოთა ტელევიზია დიდ სიამოვნებით ისხდებოდა დოკუმენტურ კადრებს, როგორ დასერიონბს გადიმებული, ახალგაზრდა ამერიკელი პიანისტი მუშებთან და კოლმეურნეებთან ერთად სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე. სხვათა შერგნეებზე ვერაფერს ვიტყვი, მაგრამ ეს ამბივალენტური საკოლმეურნეო-საფორტეპიანო კადრები დღემდე უცნაურად მახსოვს. ისევე, როგორც მსოფლიო ჩემპიონატის უამრავი ფრაგმენტი, გაართმული ჩაიკოვსკის საფორტეპიანო თუ საკითხილი კონცერტის უამრავ შემსრულებლთან.

1970 წლის მსოფლიო ჩემპიონატს შეუთვითი “ბერიოზხაითი” ვუყურებდი. სოფელში ტელევიზორები მაშინ ეგზოტიკას წონავდა, რომ არა ვთქვა - ფუფუნებას. ბუნდოვნად მახსოვს ხელშეხვეული ბეკუნბაუერი, ტოსტაოს ზანტი სისწრაფე, პელეს მიერ დარტყმული და ბენქსის მიერ მოგვრიებული მკვდარი ბურთი. თუმცა, ისიც მახსოვს, როგორ გვაუწყა ცხონებულმა ომარ ტვიამქმ (“მოამბის” ნამეგანი იყო), ლიანა ისაკაძის წარმატების შესახებ. სწორედ იმ დღეებში უცნობი ქართველი მევი-

ოლინე ჩაიკოვსკის კონკურსის მესამე პრემიის ლაურეატი გახდა. გიღონ კრემერი გამარჯვებული იყო, ხოლო ვლადიმირ სპივაკოვი - მეორე პრემიის ლაურეატი. გასაგებია, რომ არ არის უინტერესო კამბანია.

1974 წელს ჩაიკოვსკის კონკურსს მსტისლავ როსტროპოვიჩი ხელმძღვანელობდა. ეს წელი პოლონეთ-ბრაზილიის მატჩითა და პიანისტ ანდრეი გავრილოვის მიერ ბეთჰოვენის საფორტეპიანო სონატით მახსოვს. მეერ რა, რომ მაშინ ბრაზილიამ წააგო, ხოლო ჩაიკოვსკის კონკურსის გამარჯვებული, ზემოსხენებული გავრილოვი ჯერ ცნობილ პიანისტად იქცა, შემდეგ კი გალოთდა და ლონდონში გაიქცა. 1978 წელს არგენტინაში გამართულ ჩემპიონატზე საფრანგეთის სიმპათიური ნაკრების ფიასკო ერთობ განვიცადე, ისევე, როგორც ჩაიკოვსკის კონკურსზე თითქმის გენიალური პიანისტის, პასკალ დევეუაიონის მეორე პრემია. ეს იყო სრული მარაზმი, დახვეწილი ღორბა, ასპროცენტიანი საბჭოთა სიჭაჯე – საფორტეპიანო ჟიურიმ, რომელსაც საბჭოთა კომპოზიტორი, ანდრეი ეშპაი ხელმძღვანელობდა, ფრანგ პიანისტს, რომლის მიერ შესრულებული დებიუსი დღესაც მახსოვს, აშკარად წაართვა პირველობა. სამაგიეროდ, გაიმარჯვა მუსიკიმ-ცოდნეების მიერ “სუხარად” მონათლულმა მიხაილ პლეტნიოვმა, რომელსაც შემდეგში თავი არაფრით გამოურჩევია.

1982 წელს, როდესაც ინგლისის საფეხბურთო ნაკრები ესპანეთისა და გერმანიის ქვეჯგუფში ჩარჩა, მისმა თანამემამულემ, ბრწყინვალე პიანისტმა, პიტერ დონაჰიუმ ჩაიკოვსკის კონკურსზე ყველა დაჩაგრა. თუმცა, ჟიურიმ გამარჯვებმა მაინც არ აღორსა. მეორე პრემია მას ვლადიმირ ოვჩინიკოვთან გაუყვეს; პირველი პრემია კი, საერთოდ არავის მიაკუთვნეს. ამ ამბავში ჟიურის თავმჯდომარე, კომპოზიტორი ოთარ თაქთაქიშვილი ცუდად გაერია, მაგრამ როგორც შემდგომში გაირკვა, ამ უკადრის ამბავს ცეკადან აძალეზდნენ. ამავე წელს კი, ვოკალისტთა კონკურსი პაატა ბურჭულაძემ მოიგო, რომელიც ჟიურის თავმჯდომარის, ირინა არხიპოვის ფავორიტი იყო. 1986 წელს მუსიკის მსოფლიო ჩემპიონატზე, თითქმის იმავე დღეს, როდესაც მარადონამ “ღვთის ხელის” დახმარებით ინგლისს გოლი გაუტანა, ერთ-ერთი უდიდესი ბრიტანელი პიანისტი, ბარი დუგლასი, ჩაიკოვსკის კონკურსის საფორტეპიანო ლიდერად აკურთხეს. და, შესაბამისად, ლაურეატობაც სწორედ მას მიაკუთვნეს. თუმცა, ეს ყოველივე ოთხი წლით დაგვიანებულ მონაწიეებს ჰგავდა...

როდესაც საბჭოეთი დაემხო, ხოლო ჩაიკოვსკის საერთაშორისო კონკურსმა აშკარად შეიღალა ავტორიტეტი, მეტ-ნაკლები წარმატებით გამოდიოდნენ ქართველებიც. 1998 წელს, მაგალითად, გამარჯვებული ბარიტონი ბესიკ გაბიტყაშვილი გახდა. თუმცა, მის მიერ შესრულებულ რენატოს არიას ვერდის “პალ-მასკარადიდან”, ისევ 1998 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალი - საფრანგეთი-ბრაზილია მირჩენია და არა მარტო იმიტომ, რომ 1978 წლიდან მოყოლებული საფრანგეთის გულშემატკივარი ვარ... მას შემდეგ ოთხი წელი გავიდა, ჩაიკოვსკის წლებთან დელი კონკურსი კი ისევე უღიმღამოდ გამოდგა, როგორი მარაზმითაც წლებიდანლი “გზოტიკური”, ვერა-ზილუი მსოფლიო ჩემპიონატი გამოირჩეოდა. როდესაც კორეა ნახევარფინალში გავიდა, ჩემმა ნაცნობმა რეჟისორმა, რომელთანაც ჩაიკოვსკის კონკურსის გახსნას ვუყურე, წერებმოშლილმა მითხრა: ვადართე რა, “შჩელკუნჩიკზე”, ხომ ხედავ, კორეა ნახევარფინალშია!

პერა ნაფარიძე

“საქართველო ერთადერთი ქვეყანაა, სადაც მასურებული ვარსკვლავად აღმოქვამს” – ტანია მარია.

ფილარმონიამ გამარჯვებული ბრაზილიელების ზეიმს გაუძლო. ვერც კი წარმომედგინა, ბრაზილიის ნაგების შემთხვევაში, სხვანაირი როგორ შეიძლებოდა გამოსულიყო წუხანდელი კონცერტი. მაგრამ, მუსიკის მოყვარულთა გულის გასახარად, ყველაფერი ფანტასტიკური გაიშვიდა. თბილისის მეექვსე ჯაზეფტიკალი შესანიშნავად დაიწყო. ბრაზილიელმა მუსიკოსებმა საფეხბურთო გამარჯვება თბილისის დიდ საკონცერტო დარბაზში მშობლიური დროშების ფრიალით აღნიშნეს.

თბილისი ტყუილად არ ელოდა ტანია მარიას მეორედ სტუმრობას. ბრაზილიური ჯაზის ენერგიულმა, 54 წელს მიტანებულმა დედოფალმა ქართველ ლეონიანებს დაუვიწყარი კონცერტი გაუმართა. თუკი ტანია მარიას პირველ კონცერტს თბილისის შვიდი წლის წინათ განსაკუთრებული მნიშვნელობა უფრო მეტად ჩვენთვის ჰქონდა (ბრაზილიელი ჩარსკვლავი იყო პირველი, ვინც ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ საქართველოს საზღვრები გადმოლახა), ბოლო სტუმრობა თავად მუსიკოსსაც, მის მეგობრებთან, “ვიეა ბრაზილ კვარტეტთან” ერთად დიდხანს დააჩაბხოვრებდათ. “სიმართლე რომ გითხრათ, ჯერ არც მაქვს კონცერტულად საკონცერტო პროგრამა ჩამოყალიბებული; არ ვარ მუსიკის ფუნქციონერი; მუსიკა ჩემთვის საშუალებაა, ვაჩვენო ხალხს, რომ თავისუფალი ქალი ვარ”, – ტანია მარიამ ეს სიტყვები ბრაზილიის გამარჯვებამდე ორიოდე საათის წინ თქვა. მართლაც, რა ექჩაერბოდა ვარსკვლავს, ჯერ კიდევ წინ იყო განწყობა, რის მიხედვითაც საზეიმო რეპერტუარი უნდა შეერჩია. სწორედ ამიტომაც, ტანია მარიას მსმენელი განსაკუთრებული მონდომებით ადევნებდა თვალს მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალს. ჩვეულმა სტუმარ-მასპინძლობის ტრადიციამ ყოველგვარ

ეეროპელობას აჯობა – შედეგად, სავსე ფილარმონია მუსიკოსებთან ერთად ბრაზილიას გამარჯვებისას უმღეროდა.

გუშინდელი დღე ფერადი ასოებით აღინიშნება “მწვანე ოთახის” მუსიკალურ (და არა მარტო) ბოგრაფიაშიც. ჯგუფის ლიდერს, აჩიკო გულედანს (რომელსაც განსაკუთრებული გრძნობები აკავშირებს ფეხბურთთან, კერძოდ, ბრაზილიის ნაკრებთან) ორმაგად გაუმართლა: “მწვანე ოთახის” ალბომი ფეხბურთიანი გამოსვლა, ერთი მხრივ ბრაზილიის გამარჯვებას დაემთხვა, მეორე მხრივ კი მათ სათავეანებელ ბრაზილიელ შემსრულებელთან მოწინაით “გახურება”. ყველასთვის დიდი პასუხისმგებლობა იქნებოდა ტანია მარიას კონცერტზე ამ სტატუსით გამოსვლა, მითუმეტეს, აფრო-ბრაზილიური მუსიკის ისეთი თავყვანისმცემლებისთვის, როგორიც “მწვანე ოთახი”. ჯგუფის ვალდებულება არც ისე იოლი აღმოჩნდა - როგორ გინდა მსმენელი შეაზაზადო იმ მოზღვაებული ენერგიისთვის, რაც ტანია მარიასა და მის “ვიეა ბრაზილ კვარტეტს” მოაქვს.

“მე ავირჩიე მუსიკა და მუსიკამ მე ამირჩია, რათა იგი გამეგრცმეზინა”, – ბრაზილიელმა ვარსკვლავმა იცის საკუთარი თავის ფასი. მართლაც, არც ისე ბევრია ადამიანი, რომელიც ასეთ “პრომოუშენს” უკეთეს ბრაზილიურ მუსიკას, როგორც ეს ტანია მარიას გამოსვლა. თანამედროვე ჯაზური სცენის დედოფალი სცენაზე მართლაც განუმეორებელია. მისი მანერები ჩაცმულობასთან ერთად მომღერალს ცეცხლოვან ფრინველს ასცავსებს. “სცენაზე ვგრძნობ, რომ შემოიღა ფრენა, ვარ ძალიან ლამაზი, მაქვს ულამაზესი თითები”, – მაგრამ საოცარი ისაა, რომ ყველაფრის მოუხედავად, იგი წამითაც არ კარგავს რეალობის განცდას და არ ავინყდება უზღოვია.

“ყველანაირი ბრაზილიური რიტმის გაულშემატკივარი ვარ; ჩემი მუსიკალური ინდივიდუალობა გამოიხატება რამდენიმე მიმართულების: სამბას, ბოსა-ნოვას, ჯაზისა და აფრიკული რიტმების ერთობლიობაში”

ბაპო ბალაშვილი, ფოტოგრაფი

– მართლაც ძნელია, ერთი რომელიმე მიმართულების ჩარჩოში მოაქციო კი, რასაც ბრაზილიელი მუსიკოსები გეთვალბოვნ. მაგრამ ერთი უდაოა, მათ მუსიკაში განსაკუთრებული პოლსაციას და ეს ურთიერთობა, რაც ჩვენს შორის მყარდება, ნამდვილად ჯადოქრობაა”.

ეს ჯადოქრული ურთიერთობები ტანია მარიამ კიდევ ერთხელ გუშინ გაბათ თბილისს წამყვანი თემები. დანარჩენის მოყოლა, კი პირადად მე, შეუძლებელი მეჩვენება. განსაკუთრების მახეში ებმებოდნენ: შეუძლებელია მათ რიტმებს ხელიდან გაუსხლტე, მითუმეტეს, როდესაც დაგვრასთან ერთად ისინი მსმენელთან თამაშის ოსტატებიც არიან. თბილი საუკუნეები საერთაშორისო ფესტივალი ფანტასტიკურად დაიწყო, თუმცა კი ნამდვილი ჯაზი ჩვენ მხოლოდ ხვალ გველის, “ისტორი პრომოუშენის” სერიივი ვარსკვლავი ბობ მინცერია. ასე რომ, ერთმანეთს ისევ დიდ საკონცერტო დარბაზში, ორ ივლისს შევხვდებით.

ძმებ ტაშიანებს ტოლსტოის
სიყვარული დაუფასეს

დასრულდა მოსკოვის კინოფესტივალი

გუშინ საღამოს მოსკოვის კინოფესტივალის საბოლოო შედეგები გახდა ცნობილი. კინოფორუმზე საკონკურსოდ წარმოდგენილი 15 ფილმიდან, რომელთა ჩვენებაც 29 ივნისს დასრულდა ქმიმტფ ზანუისისა და ბობ რაფელსონის ფილმებით, ჯიურის (ჩინგიზ აიტმატოვის თავმჯდომარეობით) მხოლოდ რამდენიმე გამარჯვებული უნდა აერჩია.

პირველად მოსკოვის კინოფესტივალის მსტორიაში საკონკურსო პროგრამის მონაწილემ საქართველოს სტილისტიკური გადანეყვისათვის მიიღო ჯილდო. ეს არის ხელა იოფის ფილმი “ყველაფერი ყირაზაა” (დანია). პრიზის დაფუძნებლები არიან საერთაშორისო Vogue და მოსკოვის საერთაშორისო კინო-

ფესტივალის მესვეურები. გრან პრი და ჯილდო “ოქროს წმინდა გიორგი” საუკეთესო ფილმისთვის გადაეცათ **ბაილი და ვიტიორი ტავიანებს (“აღდგომა”**, ლევ ტოლსტოის ამავე სახელწოდების რომანის მიხედვით). “ვერცხლის წმინდა გიორგი” მამაკაცის როლის საუკეთესო შესრულებისთვის გადაეცა ვილემ პაანსალის (ფინეთი), რომელმაც რუსულ ფილმში, “გუგული”, თიამამა მთავარი როლი. ქალის როლის საუკეთესო შესრულებისთვის კი იაპონელმა მკიკაო იტიკავამ მიიღო პრიზი (ფილმში “სილაფერატი”). საუკეთესო რეჟისორად ალექსანდერ როგოჟკინი აღიარეს. ჟიურის სპეციალური პრიზი კი ირანულმა სურათმა “მინის ყიფილა” მოიპოვა (რეჟისორი ვაჰიდ მუსაიანი).

თანამედროვე ხელოვნების გაღერაა ახალ მადიასივრცეებს იწყროხს

XX საუკუნის ქართული სახვითი ხელოვნების ელექტრონული კატალოგი

მადი სარაზნიაკოვა

ქართულ ხელოვნებაში თანდათანობით იჭრება ახალი მენია ტექნოლოგიები. გუშინწინ თანამედროვე ხელოვნების ელექტრონული ელექტრონული კატალოგის პრეზენტაცია შემოგვთავაზა. კატალოგი, რომელიც 2000-მდე ხელოვნების ნიმუშს მოიცავს, მსოფლიო ხალხთა კულტურის ატლასის ნაწილი გახდება. კატალოგი რომ საორთაშორისო ასპარეზისთვის ემზადება, ამას მისი ინგლისურენოვანი გამოცემაც მოწმობს. ქართული გამოცემა ჯერ-ჯერობით მხოლოდ პროექტის სახით არსებობს და შესაბამის ფინანსურ მხარდაჭერას ელოდება. არსებული ინგლისური ვერსია კი ნაწილობრივ სიროსის ფონდის, ძირითადად კი - გალერეის მუშაჟთა ერთზიანების ხარჯზე შეიქმნა. სასწრეების სიმცირის გამო პროექტი, აგრე უკრთმა “მინის ყიფილა” მოიპოვა ავტორები ამტკიცებენ, – ჯერ კიდევ

ბეგრი რამ დარჩა გასაკეთებელი. ელექტრონულ კატალოგში XX საუკუნის ქართული სახვითი ხელოვნების თითქმის ყველა ძირითადი მოღვაწეა წარმოდგენილი. შესულია როგორც ფერწერა და გრაფიკა, ისე თეატრის მხატვრობა, ქანდაკება და მონუმენტური მხატვრობა. ნუ დაფრთხებიან ისინი, ვინც მხატვრობას ტრადიციული – გალერეებში სიარულის გზით გაცნობასაა მიჩვეული. კატალოგი, რომელიც CD-ის სახით გამოვა, ტექნიკურად ძალიან მარტივი გამოსაყენებელია: მასალის მოძიება შეიძლება ავტორის სახელის, დარგის, ფანის, ქრონოლოგიისა და ასევე საშემსრულებლო ტექნიკის მიხედვით. ქართველი მხატვრების დამახურებაა, რომ კატალოგი ვიზუალურად მეტად კარგად გამოიყურება. პროექტზე მომუშავე პერსონალმა კი საკმაოდ მაღალი ტექნიკური ხარისხი და ყველა კატეგორიის დამთავალიერებისთვის მისაწვდომი ფორმა შემოგვთავაზა. CD უზრალი ხელოვნების მოყვარულ-

საც დაინტერესებს და პროფესიონალებსა და სტუდენტებსაც ძლიერ გამოადგებათ, მით უმეტეს, რომ მასში შეტანილი ხელოვნების ნიმუშების დიდი ნაწილი საქმიად ძვირი სანახავია ქართულ საგალერეო სივრცეში.

კატალოგის პირველი პრეზენტაცია პონტკონგზე შედგა, ბერკის უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებულ კონფერენციაზე, რომელიც მსოფლიო ხალხთა კულტურის ატლასის შესაქმნელ მასალას განიხილავდა. ეს გლობალური პროექტი ამერიკის შეერთებული შტატების საიტის მომზადებას დაეხმარება. კატალოგის შექმნას ითვალისწინებს ქართული სახვითი ხელოვნების ინტერნეტი პოპულარიზაციის იდეა უცებ აიტაცეს თანამედროვე ხელოვნების გალერეის მესვეურებმა და თავდაც გვემავენ სპეციალური ინტერნეტ-საიტის მომზადებას.

ქართულ პრეზენტაციას რაც შეეხება – იგი ძრითადად პროფესიონალთა ვნრო წრეში მოეწყო და უმეტესად

გალერეის წარმომადგენელსა და კულტურის მინისტრ სესილი გოგიბერიძეს შორის დიალოგის ფორმით წარმართა. როგორც ეტიკეტი ითვალისწინებს - მინისტრმა, პროექტს მხარდაჭერა აღუთქვა და კატალოგის გავრცელებასთან დაკავშირებული რამდენიმე ინოვაციური იდეაც შემოიტანა. აქვე, კვლავ დადგა დღის წესრიგში შარძან სკანდალურად ჩაშლილი ქართული ხელოვნების საგანძურის გამოფენა აშშ-ში. თაქის დროზე, ეს გამოფენა ექსპონატების დაცვის შესაბამისი მექანიზმის არარსებობის გამო ჩაიშალა. ახალი კატალოგი კი კულტურის მინისტრის დაცვის თავისებურ ფორმად და დიდი გამოფენის მოწყობის წინაპირობად დასახა.

რამდენად ეფექტური გამოდგება ამგვარი დაცვა და პოპულარიზაცია, ამას მომავალი გვიჩვენებს – კატალოგის დაბეწვა და ბერკის გლობალურ პროექტთან თანამშრომლობა კი აქტიურად გრძელდება. არსებული სახით მისი შექმნა 25 წლის ფარგლებში ჯდება.

